

MATIYU

Kawuri kəji Isa Almasiwuye

Matiyu ruwujənada

Linjila Matiyuyeda

Kitawu Matiyu ruwujənada, tima Linjila kəntilomiyeda wo. Ti Matiyuda tiro Lewi ye cani sanianju akki mowo duwon Isaa ga badiyeno. Ti ye am mewun yindin Isa tayia kəngayambanjuro galajənadaɣe falnja nangaro, awo ajabba ajabba Isa cədənadaa cure awo wuljana-a jamaro alamjəgəna-adaa fangeno. Tussənni ngawon Ruhu Alaye tia cakke taldu bawoaro awo curuna-a fanjana-a tagənasso amanju yauidiyaro ruwuyeyeno. Lamar ani wakkajənada ku saa dəwu yindi gai yaye, Ala cakke Linjila ada gadejənnin har nandero kadio.

TAMBO-A WURADU-A ISAYE

*Kaariya Isaye
(Luk 3.23-38)*

¹ Akko kitawu* kaariya Isa Almasiwu tada† Mai Daudaye, ti ye tada Nawi Ibrahimbedəyeda:

² Ibrahim Isakua kembo, Isaku ye Yakubaa kembo, Yakuba ye Yahuda-a awaanawanju-aa kembo,

* **1:1** 1.1 kitawu - Bam. † **1:1** 1.1 tada - Kaduwu.

3 Yahuda ye Feres-a Jera-aa kembo, yanja Tamar, Feres ye Hesronna kembo, Hesron ye Aramba kembo,

4 Aram ye Aminadabba kembo, Aminadab ye Nashonna kembo, Nashon ye Salmonna kembo,

5 Salmon ye Bowossa kembo, ya Bowosse Rahab, Bowos ye Abidaa kembo, ya Abidaye Rut, Abida ye Yisaia kembo,

6 Yisai ye Mai Daudaa kembo.

Mai Dauda Sulemanaa kembo, calan ya Sulemanayedə kamu Uriyaye,

7 Sulemana ye Rehobowamba kembo, Rehobowam ye Abijaa kembo, Abija ye Asaa kembo,

8 Asa ye Yosafatta kembo, Yosafat ye Yoramba kembo, Yoram ye Wojiyassa kembo,

9 Wojiyas ye Yotamba kembo, Yotam ye Ahajua kembo, Ahaju ye Hejekiyassa kembo,

10 Hejekiyas ye Manasea kembo, Manase ye Amonna kembo, Amon ye Josiyassa kembo,

11 Josiyas ye jaman yauidiyaa dunon cadane cidi Babilayero caadənadən Yekoniyas-a awaanawanju-aa kembo.

12 Ngawo cidi Babilayero caadənayedəlan, Yekoniyas Sheyaltiyella kembo, Sheyaltiyel ye Jorobabella kembo,

13 Jorobabel ye Abihudda kembo, Abihud ye Aliyakimba kembo, Aliyakim ye Ajorra kembo,

14 Ajor ye Jadokka kembo, Jadok ye Akimba kembo, Akim ye Alihudda kembo,

15 Alihud ye Aliyasarra kembo, Aliyasar ye Matanna kembo, Matan ye Yakubaa kembo,

16 Yakuba ye Isuwua kembo, Isuwudə kwa Merambe, Meram ye Isa tia Almasiwulan bowo-jaidəa kembo.

17 Adəgaima Nawī Ibrahimlan tai har Mai Daudaro yadero am jamannja tiloa gadegade mewu deri dasaa, koro Mai Daudalan tai har jaman yaudiyaa cidi Babilayero caadənaro yadero mewu deri dasaa, koro jaman adən tai har tambo Almasiwuyero yadero mewu deri dasaa.

Tambo Isaye

(Luk 2.1-7)

18 Akko lawar tambo Isa Almasiwuye. Yanju Meramdə təmaji Isuwuye, amma kawu larusa cade rokko dasayiro, Ruhū Alaye cakke curoaro walyeno.

19 Isuwu təmajinjudə kam jirema, fuwu jamayen tia nanguro njakko cəraannidəro, asərlan tia kolduro nia ngoyeno.

20 Adə karwunjun duwon, malaiya Kəmandeye laa kənnasimlan tiro fəlediye: «Isuwu kaduwu Mai Daudaye, bare Meramba kamuro ngoduro rinəmmi, Ruhū Alayeman curoaro walyeno.

21 Tada kongwa cambi, ni ye tiro cu Isa‡ yakke, dalilnjudə jamanjua biwunjalan cəkkayi nangaro,» yeno.

22 Adəgaima awo Kəmande kuren ci nawiyen wuljənadə wakkayeno.

23 Tiye: «Akko fero kəlayakku kwa nojənni curo ngoje tada kongwa cambe tia Imanuwellan bowojai,»† cənna, maana Imanuwelledə Ala

‡ 1:21 1.21 Isa - Maananjudə Kəmande cəkkayi. † 1:23 1.23 Ish 7.14

andi-a rokko.

²⁴ Kənəmlan fayenniya, Isuwu awo malaiya Kəmandeye tiro wuljəgənədə cəde Meramba kamuro ngoyeno.

²⁵ Amma tia kamuro nojənni duwon, har tada kongwa cambe Isuwu tiro cu Isa kekko.

2

Ilmuwu cidi adinnambe Isaro ambəttuwu

¹ Jaman Isa bəla Baitalami cidi Yahudiyayen tambənədən, Hirudus ti mai duwon, ilmuwu laa cidi adinnambe cijane Jerujalembo isane:

² «Nda ti mai yaudiyaye tambənədə? Sillowunju adinnamlan culuwuna ruiye tiro ambəttuwuro kadiye,» cane keworo.

³ Mai Hirudus adəa fangenniya, hangalnju caa ciyeno, am Jerujalembe samma ye ngai.

⁴ Daji wurawa rimannaye-a maləmba Attauraye-a sammaa bowoje ndaran Almasiwu tambiro kiworənniya,

⁵ tiro: «Bəla Baitalami cidi Yahudiyayen, akko awo nawi kuren ruwujənədə:

⁶ “Ni Baitalami cidi Yahudayedə, curo bəlawə Yahudayedən darajanəm gana gəni, dalilnjudə curonəmlaman mai culuwi, mai duwon jamani Israyilawua cunodidə.”»†

⁷ Daji Mai Hirudus asərlan ilmuwudəa bowoje sa sillowudə tayiro fəledəgənədəa cuwore tabbatkeyeranniya,

† 2:6 2.6 Mik 5.2

⁸ tayia Baitalamiro cunode tayiro: «Lenowo hangallayen tadadæa manowo! Tia fanduwia, lawar sukkudowo, wu ye lekko tiro ambætkægækko!» yeno.

⁹ Mana Maiyedæa fangeranniya, ilmuwudæ jawal ngojane leyeræ. Ledu cadi duwon, akko sillowu adinnamlan culuwe carunadæ fuwunjaro koje leje, har na tadadæ dæganadæa nayeyenniya, tak dayeno.

¹⁰ Sillowudæa kerunniya, karwunja tai dajæ kæjiyeno!

¹¹ Daji fadodæro ngasayæ tadadæ-a yanju Meram-aa carunæ tungurumjane tadadæro ambætkeyera. Ajanja kajane tiro dinar so, kaaji so, kawudi so kedo.

¹² Daji Kæmande kænna simlan tayia galajæ bare na Mai Hirudussero waldanni yenniya, jawal gade ngojane lardunjaro walladara.

Masarro kasæme ledu

¹³ Ngawo ilmuwudæ saptanayen, malaiya Kæmandeye laa kænna simlan Isuwuro fælediye: «Cine tadadæ-a yanju-aa ngone Masarro kasowo lenowo, nadæn har kawu mana njadækkiro nam-mowo, dalilnjudæ Mai Hirudus tadadæa njejoro maji nangaro,» yeno.

¹⁴ Daji Isuwu cije buneman tadadæ-a yanju-aa ngojæ Masarro lejane,

¹⁵ nadæn har karmo Mai Hirudussero napkera. Adægaima awo Kæmande kuren ci nawiyen wuljænadæ wakkayeno. Tiye: «Tadania Masarnin culuwo bowökkæna,»† cænna.

† 2:15 2.15 Hos 11.1

16 Mai Hirudus ilmuwudə tia jambajanaro asuyenniya, fum gərgaje wada ce kəla sa ilmuwudə tiro tabbaccanayen tadawa kongwa kərwu yindia-a yindi cadənni-a bəla Baitalamiye-a bəladeyanju-alan dasaana sammaa roro keyeso.

17 Adəgaima awo Kəmande kuren ci Nawi Irimiyayen wuljənədə wakkayeno. Tiye:

18 «Bəрни Ramayelan so lagaranne jauro fandi, Rahila diye yallanjuro cikkiri. Kanadi ta wajəna, bawo bawojana nangaro,»† cəna.

Lardu Israyilawuyero waldu

19 Ngawo Mai Hirudus bawojənayen, Masarnin malaiya Kəmandeye laa kənnasimlan Isuwuro fəlediye:

20 «Cine tadadə-a yanju-aa ngone lardu Israyilawuyero waldənowo, am duwon tadadəa roro njejoro majaidə sanuna nangaro,» yeno.

21 Daji Isuwu cije tadadə-a yanju-aa ngoje lardu Israyilawuyero walladara.

22 Amma Mai Arkilawus cuju bawanju Mai Hirudussero cidi Yahudiyayea cunodidəro fangenniya, Isuwu nadəro ngaworo riyeno. Daji Kəmande kənnasimlan tia galayenniya, cidi Galileyero leje

23 bəla laa Najarat canidən napkeno. Adəgaima awo Kəmande kuren ci nawiayen

† 2:18 2.18 Iri 31.15

wuljənadə wakkayeno. Tayiye: «Tia* kam Najarattelan bowojai,» canna.

DABBARDA KIDA ISAYE

3

*Nawi Yahayaye Isaro jawal dabbarduwu
(Mar 1.1-8; Luk 3.1-20; Yah 1.19-28)*

¹ Jaman adən Nawi Yahaya Kasalama fəlediye karaa cidi Yahudiyayen jamaro kawuri cədde:

² «Təmmowo, *nodo bargaa Mai Samemaye del karənjəna!» cəni kərga.

³ Tima kam duwon Kəmande kuren ci Nawi Ishayayen kəlanjun mana cədənədə wo. Tiye:

«Karaan kam laa kowo sərpe:
“Kəmandero jawal dabbargənowo,
koduramnju cəkko dewo!”
cəne wormaji.»†

⁴ Yahayaye kajəmunjudə kanduri karimoyen caaada, canjanju ye ngirin tikkerəna. Kəmbonju ye kawi-a kəmagən-a.

⁵ Daji am bərnı Jerujalembe-a lardu Yahudiyaye sammaye-a cidi bərəm Jordaniye ngaye-a nanjuro isane

⁶ biwunja wuljane curo bərəm Jordaniyen tayiro kasala tuwaye kiddo.

⁷ Yahaya Farisawa-a Sadusiya-a kada tayiro kasala tuwaye cəddoro nanjuro isairo kirunniya, tayiro: «Nayi kaduwu fusiyaeso! Wundu nayia ajawu isidəro kasoworo galanja?

* 2:23 2.23 tia - Almasiwua. † 3:3 3.3 Ish 40.3

⁸ Awo tuwa jireye fəlejiyisoa dewo!

⁹ Bare karwundon: “Andi kaduwu Nawı Ibrahimbe,” wulluwwi. Nayiro wulnjagakki, Alaye kənduwonju dongur kauye anilan Nawı Ibrahimbo kaduwu alaktuwuye mbeji.

¹⁰ Akko kərmamaro bewodə fərdu kəskayen gənaada. Kəska fi duwon tada ngəla cakkiwawodəa caljane kannuro fijagai.

¹¹ «Wudə təmmuwwa nangaro ingilan nayiro kasala ngeddəkko, amma kam laa wua kənduwon kosəna sunonju tuluwoma tikkəni ngawonin isi. Tidə Ruhı Alaye-a kannu-alan nayiro kasala* njaddi.

¹² Mukkonjun kəmo laladuramba na wasturamnjuyero ise algama-a kalafı-a firji. Algamanjudəa culore bəralan gənaji, amma kalafidəa kannu təmmaro nuiwawolan warji,» yeno.

Kalmaram: Nodo bargaa Mai Samemaye

Ala Mai Kura same-a cidi-a cunodi yaye, am duniaye samma gəni kasaccane tiro daraja cadi. Sa Ala Ruhunjua cakke Bargaande Isaro jəpciye tia Almasiwunjuro galajənadən, Isa jiri bəřinnin nodo bargaa Mai Samemaye duniaro tarduwu badiyeno. Isaye am samma kasacca tuwa cado Alaro dau koljaa yeno. Kam kasacce mananju ngoje daunju koljiya, Ala ye tia ardije biwunju cinje jamanjuro kəljiye barga dəpciya. Ngaiman nodonju bargaa duniaro dunoaro tardiyi. Yim Isa Almasiwu walde duniaro isiya duwon, Alaye nodonju bargaa

* **3:11** 3.11 kasala kannuye - Ajawu gənaduwu-a bone nja-a tayirro kalaktu-a.

tægambo napci. Daji Isa Almasiwudə adamgəna sammaro shara cəddi. Adəgaima am duwon mana Alayedəa kasaccannidəro wowom kannuye gənajiyi, amma jama Alayedəa jannaro cakke na Alayen sawisoro dasayi.

Ruhu Alaye Isaro jəptuwu

(Mar 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Daji Isa cidi Galileyen cije bərəm Jordaniyero Nawi Yahaya tiro kasala cəddoro kadio.

¹⁴ Yahaya tiro daptuwuro maje: «A! Awiro gəle naniro isəmidə? Ngəlanjudə, nima diye wuro kasala səddəmi,» yeno.

¹⁵ Amma Isaye tiro: «Kərmadə kasadde, dalilnjudə awo jire sammaa diodə andiro jussəna nangaro,» yenniya, Yahaya kasatkeno.

¹⁶ Tiro kasala cədde Isa ingidəlan kiluwunniyama, same farakko fərəmde Ruhu Alaye alama bullam gai tiro jəpciyi kiro.

¹⁷ Koro samelan kowo nukce: «Adəma Tadani wo, tia raakkəna. Tiramnin jauru karwuni kəjjəna!» yeno.

4

Yiwulisse Isaa jaraptu

(Mar 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Daji Yiwulis tia jarapcoro Ruhu Alaye Isaa simojiye karaa dəriro kiluwo.

² Kawu fidewuro bune-a kausu-aro asem kidananiya, kəna tia kida.

³ Daji Jaraptumadə nanjuro ise tiro: «Ni Tada Alayea, dongur kauye aniro wulgəne kəmboro walja!» yeno.

4 Isaye: «A'a, kitawulan ruuwada: "Kam kəmbo baslan gəni, mana Ala wuljəna samman dəgai,"»† yeno.

5 Koro Yiwulis tia bəрни tayirro* cade loiloiram Fado Alayen gənayenniya,

6 tiro: «Ni Tada Alayea, səktəne cidiro yukkure! Awoa kitawulan ruuwada: "Ala kəlanəmnin malaiyawanjuro wada ce mukkonjan kamnjagai bare sinəm kauro gəmdəgənni,"»† yeno.

7 Isaye tiro: «A'a, kitawulan ruuwada: "Bare Ala Kəmandea rijamməmmi!"»† yeno.

8 Koro yaye Yiwulis tia kəla kau kuruwu fet laayero cade tiro larduwa duniaye samma-a darajanja-aa fəleyeyenniya,

9 tiro: «Ngunəme wuro sujada səddəmia, ani sammaa niro njikki!» yeno.

10 Daji Isaye tiro kalakciye: «Nani kolle, Yiwulis! Kitawulan ruuwada: "Ala Kəmandero sujada yidde, ti tilonjuro ambətkəgəne!"»† yeno.

11 Daji Yiwulis tia kolyeno, malaiyawa ye isane tiro ngiskeyera.

KIDA ISAYE CIDI GALILEYEN

Isaye kidanju badidu

(Mar 1.14-15; Luk 4.14-15)

12 Isa Nawi Yahayaa kosoro casakkənaro fangenniya, cidi Galileyero wallada.

13 Bəla Najarattea kolje leje bəрни laa Kafarnaam canilan napkeno, bəрни duwon ci

† 4:4 4.4 SK 8.3 * 4:5 4.5 bəрни tayir - Jerujalem. † 4:6 4.6 Jaw 91.11-12 † 4:7 4.7 SK 6.16 † 4:10 4.10 SK 6.13

bərəmben cidi Jabulonne-a Naptaliye-alan†
dəganadə.

¹⁴ Adəgaima awo Kəmande kuren ci Nawi
Ishayayen wuljənadə wakkayeno. Tiye:

¹⁵ «Cidi Jabulonne-a Naptaliye-a kanji jawal
bərəmbe na duwon fəde bərəm Jordaniyen tiro
Galile cidi kərdiyaye canidəlan,

¹⁶ am curo duwuyen dasaanadə nur kura
laa caruna, koro tayi curo kaudi karmoyen
dasaanadə yea nur wassəna!»†

¹⁷ Sa adən Isa jamaro kawuři kəji wulduwu
badiyeno. Tiye: «Təmmowo, nodo bargaa Mai
Samemaye del karenjəna!» yeno.

*Isaye fuwurawanju burwoyeya bowodu
(Mar 1.16-20; Luk 5.1-11)*

¹⁸ Yim laa Isa ci bərəm Galileyea jəgai duwon,
yaana yindi Siman tiro Biturus canı-a yanjugəna
Andarawus-a buni taramnja bərəmdəro fijagai
kiro. Tayidə buni tawu.

¹⁹ Isaye tayiro: «Arowo wua səgaiwo, nayia
kam tawuro‡ njadəkki!» yeno.

²⁰ Sadəman buni taramnja koljane tia geya.

²¹ Koro nadən fuwuyenniya, yaana yindi gade
ye Yakuba tada Jabadiye-a yanjugəna Yahaya-a
bawanjan kundenno curo maarayen buni taram-
nja caassai kiro. Tayia bowoyenniyama,

²² cijane maaradə-a bawanja-aa koljane tia
geya.

† **4:13** 4.13 Jabulon-a Naptali-a - Jiři yindi Israyilawuye. † **4:16**
4.15-16 Ish 9.1-2 ‡ **4:19** 4.19 kam tawu - Am duwon am gadea
Isaa gawuro waljaro majaidə.

Jama kadaye Isaa ga
(*Mar 3.7-12; Luk 6.17-19*)

²³ Daji Isa bəla bəlaro leje dandalnjan jamaa alamje kawuri kəji nodo bargaa Alaye wuljiyi, am dondia kasuwanja jiri fi yayen isangajiyi ngai duwon, cidi Galileye sammaa diriyeno.

²⁴ Adəgainin lawarnju cidi Siriyaye ngaro tatargaada. Koro am larduyedə amnja kasuwaa-a kəndondi jiri jiria-a karuwaa-a sedan koroyea-a tiyi canaa-a sammaa Isaro cakkude isangayeyeno.

²⁵ Jama kada tia geya, laanja cidi Galileye, laa cidi Bəlamewuye, laa bərni Jerujalembe, laa cidi Yahudiyaye, laa ye ngawo bərəm Jordaniye.

5

Jawawi Isaye
kəla kau kuruwu laayen
(*Luk 6.17-49*)

¹ Isa jama kada kadami captairo kirunniya, kəla kau kuruwu laayero juwane napkeno. Fuwurawanju ye nanjuro kadira.

² Daji tayia alamdu badiyeno.

Am bargaasoda
(*Luk 6.20-26*)

³ «Barganja am karwulan talaawadə,*
nodo bargaa Mai Samemayedə nuwan-
jadəro.

⁴ Barganja am kərma cesiridə,
fuwun simalonja bawodəro.

* **5:3** 5.3 am karwulan talaawadə - Am duwon kəlanjaa awimaro ngojənni Alaa mərsajanadə.

- 5 Barganja am rokura bawoadə,
fuwun dunia warasajaidəro.
- 6 Barganja am kərma kəna-a ngudu-aaro jire dioro ngənəptaimadə,[†]
fuwun kuljaidəro.
- 7 Barganja am kanjimarimasodə,
tayi ye fuwun kanjimari cawandidəro.
- 8 Barganja am karwu bulladə,
fuwun Alaa caruidəro.
- 9 Barganja am kərma nanlewa cawudidə,
fuwun tayia tadawa Alayelan‡ bowodaidəro.
- 10 Barganja am kəla jire dionjayen tayia basar-
jaidə,
nodo bargaa Mai Samemayedə nuwan-
jadəro.

11 «Am wu nangaro nayia raranjane basarn-
jane diwindo jiri jiri wuljaiya, bargando!

12 Kəji dama baworo fanowo, dalilnjudə
samelan mukowando jauru ngəwu nangaro.
Nonowo, adəgaiman nawiya kureye burwon-
janadəa basaryera.

Manda-a nur-a

13 «Nayima manda duniaye wo. Amma man-
dadə kəlambo walyenoa, jiri fin gəle cayenju
gairo walji? Awimaro faidajiwawo, tia deyan
yirjane am guguwaccai.

[†] 5:6 5.6 am kəna-a ngudu-aaro jire dioro ngənəptaimadə - Am duwon kowori cade awo Ala cəraanaa dioro majaidə. ‡ 5:9 5.9 tadawa Alaye - Alaa mərsajane awo ti cəraanaa dioro majana nangaro, tayi am hal ngəlaa Alaye gairo waljai.

¹⁴ Nayima nur duniaye wo. Bərni kəla kau kuruwuyen dəganadə gəradiwawo.

¹⁵ Wunduma fatəla wasse kəmon təmjiwawo. Kam fatəla wassiya, kəla gənaduramnjuyen gənaje fadodən wundusoro nur ci.

¹⁶ Adəgaima nayi ye kollowo nurndo fuwu amben wasso, awo ngəla diwidəa caro Bawando Mai Samemaro daraja cadoro!

Kəla Attaurayen

¹⁷ «Bare awo Attaura-a kitawuwa nawiyayeyalan ruwuwadadəa baworo dioro kadikkoro təmanuwwi. A'a, tayia baworo dioro gəni, tayi samma wakkajaro kadikko.

¹⁸ Jiremaro nayiro wulnjagakki, kawu same-a cidi-a baworo waljaimaro, arawu bi səkkal falma Attauralan baworo waljiwawo, sai tayi samma wakkajaiya duwon.

¹⁹ Wundu duwon wadawa aniye gananjaa ga waje am gade yea ngai alamjidə, curo am nodo bargaa Mai Samemayen tia kam daraja jauru ganaalan bowojai. Amma wundu duwon wadawa ania jəgane am gade yea jaaro alamjidə, curo am nodo bargaa Mai Samemayen tia kam daraja kuraalan bowojai.

²⁰ Adə nangaro nayiro wulnjagakki, maləmba Attauraye-a Farisawa-aa jire diolan konuwawa, təmmaro nodo bargaa Mai Samemayero ngawuwawo.

Kəla gərgaduyen

21 «Amwurawande jaman kureyero: “Bare kam yejəmmi, wundu duwon kamba cejənadəa shararo caadi,”† cane wuljaanadəa fanuwwa.

22 Amma wu nayiro wulnjagakki, kam kamanjuro gərgajəgənadəa shararo caadi. Koro kam kamanjuro “Kam bowuye!” cəne rajənadəa majilis adinwuyero caadi. Koro kam duwon kamanjua waje tiro: “Batti!” cənnadəa kannu jaanamayero koljagai.

23 «Adə nangaro na laya duwaduramben sadaa njəddoro isəmma duwon, awo kuttu laa kamanəmbo yiddəmmaa tangəmia,

24 fuwu laya duwaduramdəyen sadaanəmdəa kolle lene ni-a kamanəm-a solodənowo duwon, daji walde are sadaanəm yidde.

25 «Shararambo lawalamanəm-a rokko ledu diwi duwon, kəla jawallen doiro kowori de tawaktəne, bare nia alkaliro sərənəgənniro. Adə gənia, alkali nia mukko sojiyero njakke, soji ye nia kosolan jannjiyi.

26 Jiremaro niro wulnjəgəkki, nadən wuƙi njəgaidəa cotto rəmbəmmia, təmmaro luwumbawo!

Kəla kənjanayen

27 «Koro tayiro: “Bare kənjenə dimmi,”† cane wuljaanadəa fanuwwa.

28 Amma wu nayiro wulnjagakki, wundu duwon kamua cure mangarjenadə, karwunjun kənjenə cədəna.

† 5:21 5.21 NL 20.13; SK 5.17 † 5:27 5.27 NL 20.14; SK 5.18

²⁹ Simmëm kəmboramdə njakke biwu dimia, tia kulaine gəmmə. Tiyinəm samma kannuro fidiyidəroa, sim fal fuddəmmadəma niro ngalwo.

³⁰ Koro mukkonəm kəmboramdə njakke biwu dimia, tia kamme gəmmə. Tiyinəm samma kannuro fidiyidəroa, mukko fal fuddəmmadəma niro ngalwo.

Kəla kamu dəptayen

³¹ «Koro waldane tayiro: “Kam kamunjua dəpcidə tiro kakkadu kamu dəptaye co,”† cane wuljana.

³² Amma wu nayiro wulnjagakki, wundu duwon kamunjua kəla kənjənyen gəni dəpcənədə tia kənjənamaro cədəna. Koro wundu duwon kamu dəpkadaa niyajənədə, ti ye kənjəna cədəna.

Kəla kansi boyen

³³ «Koro amwurawande jaman kureyero: “Bare bowuro kansi bummi, kansi Kəmandero yibbummadəa de!”† cane wuljaanədəa fanuwwa.

³⁴ Amma wu nayiro wulnjagakki, bare təmmaro kansi buwwi! Bare sameyən kansi buwwi, Alaye kurisnju kərmaiye nangaro,

³⁵ bi cidiyen, sinju gənəduram nangaro, bi Jerujalēben, bərnī Mai Kuraye nangaro.

³⁶ Koro bare kəlandoyen kansi buwwi, ran-guwe kanduri kəlandoye falmaa bul bi cələmbo diwwawo nangaro.

† 5:31 5.31 SK 24.1-4 † 5:33 5.33 Lew 19.12; KI 30.2; SK 23.21

37 Ngəlanjudə “Aaa,” bi “A’a,” wullowo. Awi yaye adəa kojənədə na ti Kəladoyen§ kadio.

Kəla rəmboyen

38 «Koro tayiro: “Kam laa sim bi timi kamanjuye fal kittuluwoa, simnju bi timinju fal ye cattuluwo!”† cane wuljaanədəa fanuwwa.

39 Amma wu nayiro wulnjagakki, bare kam kəlado wanuwwi. Kam laa fərinəm kəmboram marin bakcia, wailadə yea tiro kalakkəgəne.

40 Koro kam laa gəmajənəm moworo nia shararo njadi cənia, kolle garinəmdə yea ngojo.

41 Kam laa dunodunon njakke na kilometr fallaro lenəmia, na kilometr yindiaro ti-a rokko lenowo.

42 Kam njuworənamadəro ye, koro kam nanəmnin tagari cəraanadəro bare dapəkəgəmmi.

Kəla kəlado rawoyen

(Luk 6.27-36)

43 «Koro tayiro: “Kəmaskinəmba raye,† kəladonəmba wane,” cane wuljaanədəa fanuwwa.

44 Amma wu nayiro wulnjagakki, kəladowandoa rawowo, koro am nayia basarnjanədə yero Alaa yukkorowo,

45 tadawa Bawando Mai Samemayero walloworo. Dalilnjudə Ala cakke kəngal am ngəla-a diwi-aa wassi, koro ingi sameye ye jirewu-a jirenambuwu-aro cuduriyi nangaro.

§ 5:37 5.37 Kəlado - Yiwulis. † 5:38 5.38 NL 21.24; Lew 24.20; SK 19.21 † 5:43 5.43 Lew 19.18

⁴⁶ Am nayia njaraanaa raawia, awi mukowaye diw? Akki mowomaso ye ngai gəna cadi?

⁴⁷ Koro kəramiyando runjaa lewanuwia, awi gəle am gadesoyea kojəna diw? Kərđiya ye ngai gəna cadi?

⁴⁸ Adə nangaro Bawando Mai Samemadə kalkallo diomadə gai, nayi ye kalkallo diowuro wallowo!

6

Kəla sadaayen

¹ «Hangal gənanowo, bare kəndondo jireye federo jama nayia njaroro diwwi. Adə gənia, mukowa na Bawando Mai Samemayen fan-duwwawo.

² Adə nangaro sadaa talaawaro yiddəmiya, bare mənafəkkaso gai am gadero awo dimmadəa wulgəmmi. Tayidə dandal so, farsam solan am tayia caro daraja cadoro sadaa cadi. Jiremaro nayiro wulnjagakki, nuwanja cawandəna.

³ Amma nidə sadaa talaawaro yiddəmiya, bare mukkonəm waila awo mukkonəm kəmboram cədidəa nojənni,

⁴ sadaanəmdə asərlan napco. Daji Bawanəm asərlan curuidə niro mukowa nji.

Kəla moduwayen

(Luk 11.1-4)

⁵ «Moduwa dimiya, bare mənafəkkaso cadidə gai dimmi. Tayidə dandal so, farsam solan daada am tayia caroro moduwa cadiya, caraana. Jiremaro nayiro wulnjagakki, nuwanja cawandəna.

⁶ Amma nidə moduwa dimiya, ngimməmbo ngaye cinnadəa jange Bawanəm turuiwawodəa kore. Daji Bawanəm asərlan curuidə niro mukowa nji.

⁷ Koro moduwa diwiya, bare kərdiyadə gai awo falla ngəwuro wuwulluwwi. Mananja ngəwu nangaro Ala tayia fanjiro təmajai.

⁸ Bare tayi gairo walluwwi, dalilnjudə kawu tia koruwidəmaro Bawando mərədundosodəa nojəna nangaro.

⁹ Akko ngailan moduwa dewo:

“Bawande Mai Samema,
cunəmbo daraja tio!

¹⁰ Nodonəm bargaa iso!
Awo raamma dunian tədo,
jiři same yen tədidə gai!

¹¹ Kəmbonde kuye sade.

¹² Biwunde gawursagane,
andi ye am biwu saddənadəa
gawurniyenadə gairo.

¹³ Bare kolsame jaraptiyende,
Kəladodəro kasane.

Nodo-a kənduwo-a daraja-a
har abadaro kaanəmdəma. Amin.”

¹⁴ «Nonowo, am biwu njaddənadəa gawurnuwia, Bawando Mai Samema nayi yea gawurnjai.

¹⁵ Amma tayia gawurnuwwawoa, Bawando ye biwundo gawurjiwawo.

Kəla asemben

16 «Asem diwiya, bare mənafəkka cadidə gai fəkkando dinuwwi! Tayidə am asemnja caroro fəkkanja faljai. Jiremaro nayiro wulnjagakki, nuwanja cawandəna.

17 Amma nidə asem dimiya, kəlanəm ye kəndawulan samme, fəkkənəm ye lamme,

18 Bawanəm turuiwaworo kajia, bare wunduma asem dimiro nojənniro. Daji Bawanəm asərlan curuidə niro mukowa nji.

Kəla arsiyi captayen

19 «Bare kəlandoro arsiyi dunialan cammuwwi, na duwon kanam-a diwuram-a bannajai, barwuso ye faljane ngasaye ngojaidə.

20 Kəlandoro arsiyi samelan cammowo, na duwon kanam-a diwuram-a bannajaiwawo, barwuso ye faljane ngasaye ngojaiwawodə.

21 Nonowo, na arsiyindo dəganadəman karwundo ye kərga.

22 «Simdə, tima fatəla tiyyedə wo. Simməm ngaa, tiyinəm samma ye nurraro walji.

23 Amma simməm jaujia, tiyinəm samma ye duwuario walji. To, nur nilan dəganadə duwua, duwu adə jaumaro kura, diye!

24 «Wunduma rakce wolodi kam yindiyero waljiwawo. Bi fal waje fal cərayi, bi fal bərsəmje fal bassi. Nayi ye ranguwe wolodi Ala-a wuriayero walluwawo.

Kəla karwungai dioyen

(Luk 12.22-34)

25 «Adə nangaro nayiro wulnjagakki, bare kəla awo rondoro buwi-a yawi-ayen bi kəla awo tiyindoro yakkuwiyen karwungai diwwi. Rodə

kəmboa kojəna, koro tiyidə ye kajəmua kojəna, gəna?

²⁶ Ngudowa sameyēa ruiwo, kulo ye canadiwawo, kala ye cadiwawo, koro nema ye jawulan capcaiwawo yaye, Bawando Mai Samema tayia ambaji. Nayidə jaurō ngudowaa darajan konuwwa, gəna?

²⁷ Wundundo gəle rakce karwungainjulan sa fal kawunjuro cərgaidə?

²⁸ «Koro awiro kəla kajəmyen karwungai diwi? Fəreso karaaye jiri řijaidəa ruiwo, ngənəpcaiwawo, koro caa cadiwawo.

²⁹ Amma nayiro wulnjagakki, Mai Sulemana jaurō darajaa yaye, ngaltema kajəmu fəre aniye falnjaa nanshawan najəgəna cakkənni.

³⁰ Ala fəreso ku karaan řijai bəri kannuro řijagai ania ngai jakcidə, fagatto nayi yea jannjai, nayi kambərse ganaadə!

³¹ «Adə nangaro bare kəla awo aniyen karwungai diwwi, bare kəlandoro: “Awi gəle buiye?” bi “Awi gəle yaiye?” bi “Awilan gəle tiyinde jangiye?” wulluwwi.

³² Kərdiyaso awo ania majai, amma Bawando Mai Samema nayi ye awo ani samman məradundoaro nojəna.

³³ Attəroa, nodo bargaa Alaye-a jirenju-a manowo duwon, awo ani samma yea nayiro njadi.

³⁴ Adə nangaro bare karwungai bəriye diwwi, karwungai bəriyedə kuye gəni. Ku nguson suwol kaanjua.

7

*Kɛla ambo shara njaddoyen**(Luk 6.37-45)*

¹ «Bare wundumaro shara yidduwwi,* nayi yero shara njaddiwawo.

² Jiri ambo shara yidduwidɛ gai, nayi yero shara njaddi. Koro jiri ambo ngalgɛwidɛ gai, nayi yero ngalnɔɔgai.

³ «Awiɔ kalɛm sim kamanɛmben rumi duwon, karjɛm curo simmɛmbea asunɛmbawodɛ?

⁴ Akko ni simmɛmlan karjɛmbadɛ, awiawin gɛle kamanɛmbo: “Kolle kalɛm simmɛmbedɛa tuluwukke,” nɛmi?

⁵ Mɛnafɛk! Karjɛm simmɛmbedɛa tuluwumiya duwon, daji ngɛlaro rume kalɛm sim kamanɛmbedɛa tuluwumi.

⁶ «Bare awo tayirdɛa kɛriyaro yiwwi, koro bare awondo darajaa fuwu aladɛyayen kolluwwi. Kolluwiya, tayia guguwaccai, kɛriya ye suwordane nayia njanɔannɔai.

*Kɛla koro-a madu-a cinna bakta-ayen**(Luk 11.9-13)*

⁷ «Korowo njadi, manowo fanduwɛ, cinna bangowo kanɔɔgai.

⁸ Wundu duwon cuworimadɛro cadi, kam majimadɛ ye cuwandi, koro kam cinna bakcimadɛ yero kajagai.

⁹ «Wundundo tadanju tia burodiro cuworiya, dongur kauye cidɛ?

¹⁰ Bi buniro cuworiya, kadi cidɛ?

* **7:1** 7.1 bare wundumaro shara yidduwwi - Bare kɛlandoa sharawu am gadɛyero ngonuwwi.

¹¹ Nayi diwidə awowa ngəla tadawandoro njo nonuwwa, balle Bawando Mai Samema awowa ngəla am tia caworiro cidə!

¹² Adə nangaro awo duwon amso nayiro njad-diya raawwadəa nayi ye tayiro yiddowo! Adəma maana Attaura-a kitawuwa nawiyaye-ayedə wo.

Kəla ngaworam jəkkadəyen

¹³ «Ngaworam jəkkadəyen ngawowo, dalil-njudə ngaworam farak, jawalnju ye kəskedə, tima ngaworam kannuyedə wo, am tiyen ngasayidə kada.

¹⁴ Amma ngaworam jəkka, jawalnju ye jaudə, tima ngaworam ro sawisoyero cadimadə wo, am tia cawandidə ganama.

Kəla kəska-a tadanju-ayen

(Mat 12.33-37; Luk 6.43-45)

¹⁵ «Nawiya kattuwuyero hangal gənanowo! Tayidə nandoro isaiya, alamanja dimi gai, amma karwunja jauru diwi bulduye gai.†

¹⁶ Tada casakkidəlan tayia asunuwi. Inab coccorilan njakcai wa? Koro tarmu kolollan cadori wa?

¹⁷ Kəska ngəla nguson tada ngəla cakki, koro kəska diwi ye tada diwi cakki.

¹⁸ Kəska ngəladə rakce tada diwi cakkiwawo, koro kəska diwidə ye rakce tada ngəla cakkiwawo.

¹⁹ Kəska fi duwon tada ngəla cakkiwawodəa caljane kannuro fijagai.

²⁰ Adə nangaro tadanjalan tayia asunuwi.

† 7:15 7.15 alamanja dimi gai, karwunja buldu gai - Curo dəla, ngawo kani.

Kəla fuwura jireyen

²¹ «Am wuro: “Kəma! Kəma!” cani samma gəni nodo bargaa Mai Samemayero ngasayi, sai kam awo Bawani Mai Samema cəraanaa cədimadə.

²² Yim adən‡ am ngəwu wuro: “Kəma, Kəma, cunəmlan gəna nawinawi kidiye, sedanso duyeiye, koro awo ajabba ajabba kada ye kidiye?” cani.

²³ Daji wuye tayiro: “Ngaltema nayia non-jakkəni. Wun kuruwunno lenowo, nayi diwi diomasodə!” nəkki.

Misal fado tandowu yindiye

(Luk 6.46-49)

²⁴ «Adə nangaro wundu duwon manani ania fanje jəganamadə, ti alama kam hangalla soronju kəla kauyen cədandənədə gai.

²⁵ Ingi sameye cudure bərəm fala tarje, karuwa ye cije sorodəa babakkenniya, sorodə wurdənni, dalilnjudə fərdunju kəla kauyen tədandəna nangaro.

²⁶ Amma wundu duwon manani ania fanjəna jəgannimadə, ti alama kam hangal bawoa soronju kəla cidi kesayen cədandənədə gai.

²⁷ Ingi sameye cudure bərəm fala tarje, karuwa ye cije sorodəa babakkenniya, wurde təgəmbə fiyada,» yeno Isaye.

²⁸ Isa mana ania cədə kerənniya, jama cap-tanadə alamdunjudəa ajapkerə,

²⁹ dalilnjudə maləmbanja Attauraye gai gəni, kənduwoaro tayia alamji nangaro.

‡ 7:22 7.22 yim adən - Kiyama.

8

*Isaye kam barasua isangaduwu**(Mar 1.40-45; Luk 5.12-16)*

¹ Isa kəla kaudəyen jəpkenniya, am kada kadami tia गया.

² Kam barasua laa ise fuwunjun tungurumje tiro: «Kəma, raammaa, rangəme wua isan-gasəgəme tayirro walləkki,» yeno.

³ Isa mukko sajiye kamdəa leje: «Raakkəna, tayirro walle!» yeno. Sadəman barasudə tia kolje tayirro walyeno.

⁴ Daji Isaye tiro: «Bare wundumaro adəa wulgəmmi, amma lene řimandəro fəledəgəne, koro sadaa Nawi Musa wuljənadəa de, jamaro shedaro waljo!»

*Isaye soji kura Rombeye kərea isangaduwu**(Luk 7.1-10; Yah 4.43-54)*

⁵ Isa bəрни Kafarnaambero kərgaanniya, soji kura Rombe laa nanjuro ise tia lowoje:

⁶ «Kəma, kəreani dondi fadon bowada, tiyinju nuna jauro basardi,» yeno.

⁷ Isaye tiro: «Ləkke tia isangagəkki,» yeno.

⁸ Amma soji kuradəye tiro: «Kəma, nia fannin sawo tikkəni. Biya wada ye, kəreani ngaji.

⁹ Wudə cidiya kənduwo amben kərgakko, fərduni yen sojiya takkəna. Falnjaro: “Lene!” nəkkiya, leji. Fal laaro: “Are!” nəkkiya, isi. Koro kəreaniro: “Adəa de!” nəkkiya, cədi.»

¹⁰ Isa adəa fangenniya, ajapce jama tia ja-gaidəro: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, curo jama Israyilawuyen kambəse kura adə gai fandəkkəni!

11 Nayiro wulnjagakki, am kada adinnam-a fæde-alan* isane Nawi Ibrahim-a Nawi Isaku-a Nawi Yakuba-a rokko nodo bargaa Mai Samemayen masæna dioro napcai.

12 Amma tadawa nodo bargaaƴedæ† deyan curo duwu cæləm pøtterø gæpcagai, nadæn so ye tædi, sheƴi ye naldi,» yeno.

13 Daji Isaye soji kuradæro: «Lene, kambærsenəm nangaro awo suworæmmadæ wakkajo!» yeno. Kæreanjudæ sa adæman ngayeno.

Isaye am ngæwua isangaduwa
(Mar 1.29-39; Luk 4.38-44)

14 Isa fado Biturussero kadinniya, ya kæsai Biturusse kangea bowada kiro.

15 Isa mukkonju leyenniya, kangedæ tia kolje, ti ye cije Isaa sosadu badiyeno.

16 Yim adæa kængal kikkurunniya, bærnwudæ karuwamaso kada na Isayero kewudo. Man-anjulaman sedannadæa duyeno, koro am dondi sammaa isangayeyeno.

17 Adægaima awo Kæmande kuren ci Nawi Ishayayen wuljænadæ wakkayeno. Tiye: «Kændondinde kælanjuro ngoje kasuwanden isangaseyera,»† cænna.

Isaa ga kæske gæni
(Luk 9.57-62)

* **8:11** 8.11 am adinnam-a fæde-alan - Kærdiya. † **8:12** 8.12 tadawa nodo bargaaƴedæ - Israyilawu. † **8:17** 8.17 Ish 53.4

18 Yim laa Isa jama kada tia dirijane kəljanadəa kirunniya, fuwuranjuro wada bərəmdəa faldaye kaino.

19 Daji maləm Attauraye laa nanjuro ise tiro: «Sayinna, ndara lenəmi yaye nia njəgakki,» yeno.

20 Isaye tiro: «Kəluwuso bəlaanjaa, ngudoso sameye ye fannjaa, amma Tada Kambedə‡ nanju tustuyema bawo,» yeno.

21 Koro fuwuranju laa ye tiro: «Kəma, amarsəgəne lekke bawania sittərakkiya duwon,» yeno.

22 Amma Isaye tiro: «Wua səgai, kolle am sanuna amanja sanunadəa sittəraja!» yeno.

Kənduwo Isaye kəla karuwa-a cambaldu ingiye-ayen

(Mar 4.35-41; Luk 8.22-25)

23 Isa curo maarayero kərgaanniya, fuwuranju ye tia jaane kasargawo.

24 Sadəman karuwa dunoa cije ingi bərəmbe cambalje, har ingi maaradəro fiduwu badiyeno. Sadən Isa kənəm cədi.

25 Fuwuranjudə isane tia kənəmnin ke-sangəranniya, tiro: «Kəma, andia samoye, nuiye!» yera.

26 Isaye tayiro: «Awiro yaayew, nayi kambərse ganaadə?» yeno. Daji cije karuwadə-a bərəmdəaro kikkadənniya, dajane dunia gəmbo walyeno.

27 Fuwuranjudə ajapcane: «A! Kam jiri fi attə? Karuwa-a bərəm-ama mananju jagai!» yera.

‡ **8:20** 8.20 Tada Kambedə - Isa kəla Tada Kambedəyen manajiya, kəlanjuman manaji.

Kənduwo Isaye kəla sedannayen
(*Mar 5.1-20; Luk 8.26-39*)

²⁸ Isa bərəmdəa falje koje cidi Gadarawuyero kadinniya, karuwama yindi kaurilalan caluwe tia kapkeyera. Tayidə jauru jau, har wunduma rakce jawaldəyen kojiwawo.

²⁹ Daji yiljane: «Awi lambonəm andiro, Tada Alaye? Sanju cədəninin andiro ajawu gənaduwo wa kadim?» yera.

³⁰ Kuruwunjan alade kada newo cadi ye mbeji.

³¹ Daji sedannadə Isaa lowojane: «Dusamia, aladeyadəro dusagane curonjaro ngayiyo!» yera.

³² Isaye tayiro: «To, lenowo!» yenniya, sedannadə caluwe curo aladeyadəyero kasar-gawo. Daji aladeyadə samma ngərəmjane kaulan jəpcane bərəmdəro fidagane ingiye ngoje kasuno.

³³ Səniya aladeyayedə cagase bəlaro lejane awo kəla karuwamaso aniyen wakkajənədəa ambo wulyeyera.

³⁴ Daji am bəlaye samma ye Isaa kaptuwuro caluwe kerunniya, cidinja koljoro tia lowoyera.

9

Isaye kam tiyinju nuna isangaduwo
(*Mar 2.1-12; Luk 5.17-26*)

¹ Daji Isa maaradəro ngaye bərəmdəa falje koje bərninjaro* wallada.

² Am laa kam tiyi nuna kəla bənaramben ngojane nanjuro kewudo. Isa kambərsenjadəa kirunniya, kam tiyinju nunaadəro: «Tadani,

* **9:1** 9.1 bərninjaro - Bərne Kafarnaambe.

bare tēma kollēm̄mi, biwunēm̄ gawurdēna,» yeno.

³ Daji malēm̄ba Attauraye laa karwunjan: «Kam attē Alaa gaskajēna, diye!» yera.

⁴ Amma Isa awo karwunjaye asuje tayiro: «Awiro karwundon niadiwi dēganadē?»

⁵ Ndaso gāle budu wo: “Biwunēm̄ gawurdēna” wulduma ra “Cine lene!” wulduma?

⁶ Nonowo, Tada Kambedē nanjun kēnduwo biwu ambe dunialan gawurduye mbeji!» yeno. Daji kam tiyinjū nunaadēro: «Cine bēnarammēm̄ ngone fannēm̄bo lene!» yeno.

⁷ Kamdē cije fannjuro leyeno.

⁸ Jama captanadē adēa kerunniya, rijane Ala kēnduwo adē gai ambo cinadēa kengoro.

Isaye Matiyua bowodu

(Mar 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Isa nadēa kolji duwon, kam laa tiro Matiyu cani kidaramnju akki mowoyen napkadaa kiro. Isaye tiro: «Wua sēgai!» yenniya, cije tia giya.

¹⁰ Isa fado Matiyuyelan masēnaro napcēna duwon, akki mowomaso-a biwuma gadeso-a kada ye isane ti-a fuwurawanju-a rokko masēna dioro napkera.

¹¹ Farisawa adēa kerunniya, fuwurawanjuro: «Awiro malēm̄ndo akki mowomaso-a biwuma gadeso-a rokko masēna cadidē?» yera.

¹² Isa adēa fangenniya, tayiro: «Kam dondi gēnia, kam ngadē lowotor majiwawo.

¹³ Lenowo, mana adēye maananju asunowo: “Bu fida gēni, kanjimārīma raakko.”† Awoa jire-

† 9:13 9.13 Hos 6.6

masoa gəni, biwumasoa bowoduro† kadikko,» yeno.

Kambiwu kəla asemben
(*Mar 2.18-22; Luk 5.33-39*)

14 Daji fuwurawa Nawi Yahayaye na Isayero isane tiro: «Awiro andi-a Farisawa-a asem‡ taiye, amma fuwurawanəm asem cadaiwawodə?» cane keworo.

15 Isaye tayiro: «Mai larusaye dawunjan duwon, ngaladiya karwunja kuttaji wa? A'a, amma sa ise mai larusayedəa dawunjan cattuluwiya, sa adən duwon asem cadai.

16 «Wunduma guntu batta bərinne ingiro cakke captənni ngoje kajəmu dinaro cukkududiwawo. Ngai cədia, batta bərində capte kardudə cayemaro kuraro walji.

17 Koro wunduma diben bərin ngoje satki dinaro fijiyiwawo. Ngai cədia, satkidə falde,§ diben ye cidiro fidiyi, satki ye bannadi. A'a, amso diben bərindəa satki bərinno fijagai, adəgainin tayi yindi samma kəlewa dasayi,» yeno.

Kənduwo Isaye kəla kəndondi-a karmo-ayen
(*Mar 5.21-43; Luk 8.40-56*)

18 Isa tayiro manajiyi ngai duwon, kura dandalle laa ise fuwunjun tungurumje tiro: «Kərmama feroni bawoyeno. Are mukkonəm tiro gənagəne, roaro walji,» yeno.

19 Daji Isa cije fuwurawanju-a rokko kamdəa geya.

† 9:13 9.13 biwumasoa bowodu - Tuwa cadoro. ‡ 9:14 9.14 asem - Asem faral gəni, nafila. § 9:17 9.17 satkidə falde - Diben bərin mojjolje kuraro walji nangaro, satki dinadə faldi.

²⁰ Kamu laa ye nadən mbeji, kərwu mewun yindinno bu fidanju* dajənni. Daji kamudə ise ngawo Isayen susuje ci kalwunjuyedəa leyeno,

²¹ awoa karwunjun: «To, kajəmunju bas lekkia, ngakki,» cəni.

²² Isa suworde tia kirunniya, tiro: «Feroni, bare təma kolləmmi! Kambərsenəm nangaro njəkkawo fandəmma!» yeno. Sadəman kamudə ngayeno.

²³ Isa fado kam kura dandalledəyero ise al-gaidawu lagaranneso-a jama captana kalala fijai-aa kirunniya,

²⁴ tayiro: «Luwowo lenowo! Ferodə ba-wojənni, kənəm cədi,» yeno. Amma tia rujane tiro kaasu keddo.

²⁵ Jamadəa deyaro kettuluwunniya, ngaye ferodəa mukkoyen cədane ciyeno.

²⁶ Lawar adə cididə ngaro tatargaada.

Isaye kambu yindia isangaduwu

²⁷ Isa nadəa kolje ledu cədi duwon, kambu yindi tia jaane kowo sapcane: «Isa *Tada Mai Daudaye,† andia njunosane!» cani.

²⁸ Fado laaro kərgaanniya, kambuwadə nanjuro kadira. Isaye tayiro: «Rangəkke adəa njaddəkkiro mərsasuwwa wa?» cəne kiworo. Kambuwadəye: «Aaa, Kəma!» yera.

²⁹ Daji Isa simnja leje tayiro: «Kambərsendo nangaro, nayiro wakkanjaa!» yenniya,

³⁰ sim kewando. Isa tayiro wada ce: «Fanowo, bare wunduma adəa nojənni!» yeno.

* **9:20** 9.20 bu fidanju - Salanambu. † **9:27** 9.27 Tada Mai Daudaye - Kaduwu Mai Daudaye, kaala Almasiwu Alaye.

³¹ Amma lejane lawar Isayedæa cididæ ngaro tataryeyera.

Kalmaram: Tada Mai Daudaye

Nawi Mai Dauda jairo duwon Ala Nawi Samailaa cunode kæla Daudayero kændawu jaitunne fjiye samjiye mai Israyilayero galayeno. Tæn yimdæn Ruhu Alaye karwu Daudayero kærgawo. Nawi Mai Dauda kæladowa jama Alaye sammaa lardu Israyilawuyen duje kærmainju ye cidi kærdiyaye ngæwuro tatargadan. Maiya Israyilaye samman Nawi Mai Daudama kura wo.

Ci nawayayen Kæmandeye kaduwu Nawi Mai Daudaye laa tia daraja-a kænduwo-alan kojæna ise nodo bargaa Mai Samemaye dunia ngaro dunoaro tarjiyi yeno. Mai kura adæ tima Almasiwu Alayedæ wo. Adægaima Bargaande Isa Almasiwudæ warasama Nawi Mai Daudaye nangaro, tia kaala Tada Mai Daudayelan bowo-jai.

Isaye karuwama manajiwawoa isangaduwu

³² Tayi sim cawandænadæ sapkadaranniya, am gade karuwama laa rakce manajiwawoa ngojane na Isayero kewudo.

³³ Isa sedandæa duyenniya, kamdæ manadu badiyeno. Daji jamadæ ajapcane: «Ngaltema awo adæ gai lardu Israyilayelan turunni!» yera.

³⁴ Amma Farisawadæye: «Kænduwo mai sedannayen sedannaa duji,» yera.

Kala ngæwu, kidawu gana

³⁵ Daji Isa leje dandalnjan jamaa alamje kawuri kaji nodo bargaa Mai Samemaye wuljiye am dondia kasuwanja ngan isangajiyi ngai duwon, bala-a beladeya-a sammaa giya.

³⁶ Jama kada captanadæa kirunniya, tayia njunoyeno, dalilnjudæ jæktane hangalnja caa cijæna alama dimiya sæni bawoa gai nangaro.

³⁷ Daji fuwurawanjuro: «Kaladæ ngæwu, amma kidawudæ gana.

³⁸ Adæ nangaro kæma kalayedæa lowonowo, kidawu gade yea tiro kala njæddoro cunodo!» yeno.

10

*Isaye kængayamba mewun yindindæa galadu
(Mar 3.13-19; Luk 6.12-16)*

¹ Isa fuwurawanju mewun yindindæa bowoje tayiro kænduwo sedan dudaye-a am kasuwa so, kændondi so jiri fi yayea isangaduwaye-a kaino.

² Cuwa kængayambanju mewun yindindæyedæ, tayima Siman kam tiro Biturus canidæ, yanjugæna Andarawus, Yakuba tada Jabadiye, yanjugæna Yahaya,

³ Filibus, Bartolomi, Toma, Matiyo akki mowoma, Yakuba tada Alfawusse, Tadawus,

⁴ Siman kam Kan'anaye,* Yahusa Iskariyot kam mukko kæladowayero Isaa særættuwumadæ.

*Jawawi Isaye
kæla kida-a bone nja-ayen*

* **10:4** 10.4 kam Kan'anaye - Kam lardunju rawoma.

Kida tayi mewun yindindaye
(*Mar 6.7-13; Luk 9.1-6*)

⁵ Isa tayi mewun yindin aniro wada ce kinodo. Tayiro: «Bare na kərdiyayero lenuwwi bi bəlawā Samariyawuyero ngawuwwi,

⁶ biya na jama Israyilawu tayi dimiya faccaanadə gaiyero lenowo!

⁷ Lenuwilan, ambo: “Nodo bargaa Mai Samemaye del karənjəna!” wulgənowo.

⁸ Am dondia isangagənowo, am sanunaa roaro kalangowo, am barasuaa isangagənowo tayirro walja, sedanna dunowo. Dero kiwanduw, nayi ye dero yowo.

⁹ «Bare kunguna dinarre, bi riwullaye, bi kulloye ngonuwwi,

¹⁰ koro bare ngərwu, bi gəmajə yindi, bi suno gade, bi ka ngonuwwi, kidamaro ngənəwuramnju wajipcəgəna nangaro.

¹¹ «Bəla-a bəladəya-a fi yayero ngawuwiya, kam ngələma manowo fannjun jəmmowo namowo, har kawu nadəa kolluwiro.

¹² Fannjuro ngawuwiya, barga dəpkəgənowo.

¹³ Am fadodəye ngələro njamoyia, bargandodə tayilan dəga. Amma nayia mowo wajaia, bargandodə nandoro waldo.

¹⁴ Wunduma nayia njamowonni bi manando ngojənnia, fadodəa bi bəladəa kolluwiya, katti sindoye kagangowo.†

† **10:14** 10.14 katti sindoye kagangowo - Səmo kasta, maananjudə wowom Alayero tayia koljagai.

15 Jiremaro nayiro wulnjagakki, kiyama wakkajiya, wowom am bəla adəyedə am bəрни Sodombe-a Gomorre-adəyea‡ nanjaunin koji.

Bone nja mbeji

(Mar 13.9-13; Luk 21.12-17)

16 «Fanowo, dimiya curo bulduwayero ngasaana gairo nayia njanodəkki. Adə nangaro kadi gai burwoaro wallowo, koro bullam gai biwu bawoaro dəgaiwo.

17 Amsoro hangal gənanowo, dalilnjudə nayia njadane fuwu majilissero njasade dandalnja-solan kowonjai,

18 koro wu nangaro fuwu gomna so, mai soyero njasadi, tayi-a kərđiya-aro shedaro walloworo.

19 Shararo njasadiya, bare kəla jiri mananuwi bi awo wulluwiyen karwungai diwwi. Ruhu Bawandoyedə sadən awo wulluwidəa nayiro njadi,

20 dalilnjudə nayi gəni mananuwi, tima nayiyen manaji nangaro.

21 Yaana yanjugənaa sərəcciyə roro ceyesi, bawa ye tadanjua ngai, tadawa ye bawanja-a yanja-aro turu cadde casakke tayia roro ceyesi.

22 Cuni nangaro§ am samma nayia wan-jai, amma kam mərje har sa njerorambero dəganamadə njəkkawo cuwandi.

23 Bəla laan nayia basarnjaiya, bəla gadero kasowo lenowo. Jiremaro nayiro wulnjagakki,

‡ **10:15** 10.15 bəрни Sodombe-a Gomorre-a - Bəрниya duwon amnja jauro diwi nangaro Ala tayiro samelan kannu fijiye siyeyeno. § **10:22** 10.22 cuni nangaro - Isaa kasadduwwa nangaro.

kawu Tada Kambedə walde isidəro, bəlawə Israyilawuye sammaa ga yeruwwawo.

²⁴ «Fuwura maləmnjua kōjiwawo, koro wolodi kəmanjua kōjiwawo.

²⁵ Fuwura maləmnju gairo waljiya, jussəna. Wolodi ye kəmanju gairo waljiya, jussəna. Kəma fadoyedəa Beljabullan* bowoyera, balle am fanjuye?

Bare rinuwwi!
(Luk 12.1-12)

²⁶ «Adə nangaro bare tayia rinuwwi. Awima jakkada federo culuwiwawodə bawo, koro awima asərre nodiwawodə bawo.

²⁷ Awo curo buneyen nayiro wulnjagakkənadəa kausulan wulowo, koro awo curo səmondoyen tatapcane fanuwwadə yea farsamlan kurungowo.

²⁸ Am tiyi ceyesi ro rakcane cattuluwiwawodəa bare rinuwwi. Amma ti ro-a tiyi-a sammaa rakce kannu jahannamayen sijiyyidəa rinowo!

²⁹ Binaru yindi gursu tiloro caladi, gəna? Adə yaye Bawandoye nodunjun gənia, falnjama cidiro cukkuriwawo.

³⁰ Nayidə, kanduri kəlandoyema samma komgada.

³¹ Adə nangaro bare rinuwwi, binaru ngəwua darajan konuwwa.

³² Wundu duwon fuwu amben wua kasansənamadə, wu ye fuwu Bawani Mai Samemayen tia kasaddəkki.

* **10:25** 10.25 Beljabul - Mai sedannaye tiro Yiwulis cani.

33 Amma wundu duwon fuwu amben wua angərsənamadə, wu ye fuwu Bawani Mai Samemayen tia angərnəkki.

Firda mbeji
(Luk 12.49-59)

34 «Bare duniaro nanlewa kudoro kadikkoro təmanuwwi. A'a, nanlewa gəni, kashagar† kudoro kadikko.

35 Awoa amba firduro kadikko, tada kəlado bawanjuyero walji, fero ye kəlado yanjuyero walji, kamu tadaye ye kəlado kəsainjuyero walji.

36 Adəgaima kambe waduwnjudə am fanjuyero waljai.

37 Wundu duwon bawanju bi yanjua wumaa kojənaro cəraanamadə, kakkeru waldu tinni. Wundu duwon tadanju bi feronjua wumaa kojənaro cəraanamadə, kakkeru waldu tinni.

38 Koro wundu duwon kəskanju karmoye‡ ngoje wua səgannimadə, kakkeru waldu tinni.

39 Kam duwon ronju fando cəraanamadə ronjudəa cuwatki, amma kam duwon wu nangaro ronju cuwatkenamadə ronjudəa cuwandi.

Mukowa fando

40 «Kam nayia njamowonamadə wumaa səmowo. Koro kam wua səmowonamadə ye ti wua sunodənadəmaa cəmowo.

41 Kam duwon nawia ti nawi nangaro cəmowonamadə mukowa nawiye cuwandi. Koro kam jiremaa ti jirema nangaro

† 10:34 10.34 kashagar - Firda. ‡ 10:38 10.38 kəska karmoye - Kəska duwon tiro kam jajagane nuidə.

cəmowonamadə mukowa kam jiremaye cuwandi.

⁴² Wundu duwon tayi aniye gananja laaro ti fuwurani nangaro ingi kənjaye samsu cinamadə, jiremaro nayiro wulnjagakki, təmmaro mukowanju fucciwawo,» yeno Isaye.

11

Isa-a Nawi Yahaya Kasalama-a (Luk 7.18-35)

¹ Isa fuwurawanju mewun yindinno wada ce kerənniya, nadəa kolje bəla bəlaro leje jamaa alamje tayiro kawuri kəji wulduwu badiyeno.

² Nawi Yahaya kosolan awo Almasiwu cədidəa fangenniya, fuwurawanju laa nanjuro cunode

³ tiro: «Nima wa fuwun isimadə wo* ra gade gurenaye?» cane tia keworo.

⁴ Isaye tayiro: «Waldənowo, awo fanuwwa-a ruwwa-aa Yahayaro wulgənowo:

⁵ Kambuwa sim cawandi, ngurdiyaya ye sinjan lejai, am barasua ngajane tayirro waljai, muwaso ye fanjai, am sanuna roaro waljai, koro talaawa ye kawuri kəjidəa fanjai.

⁶ Barganju kam wu nangaro taljiwawodə!» yeno.

⁷ Fuwurawa Yahayayedə sapkadaranniya, Isa kəla Yahayayen jamadəro mana njəddo badiyeno. Tiye: «Awi curo karaayen kuroro leyew? Ngəlai laa kanji kanjiro karuwaye cakke moji cədi wa?

* **11:3** 11.3 nima wa fuwun isimadə wo - Almasiwu Alaye.

⁸ A'a. Awi gæle kuroro leyew? Kam kajəmu shawa cakkənaa wa? A'a, am kajəmu shawa casakkənadə mairilan kasarga.

⁹ To, awi gæle kuroro leyew? Nawia wa? Aaa, nayiro wulnjagakki, nawimaa kojəna.

¹⁰ Tima kam duwon kəlanjun kitawulan adə ruwuwadadə: "Nin fuwunno kəngayammi nodəkke niro jawalnəm cassai."†

¹¹ Jiremaro nayiro wulnjagakki, curo kam kamulan tambəna sammayen wunduma Yahaya Kasalamaa kojəna bawo. Amma curo nodo bargaa Mai Samemayen təngəridə tia kojəna.

¹² Jaman Yahaya Kasalamayen tamiya har kuro kudero nodo bargaa Mai Samemaye ki-addin fuwu juwui, am tiro fuwu bo dapcaanadə kənduwodəa dunodunon mowo majai.

¹³ Dalilnjudə kitawuwa nawiyaye-a Attaura Nawi Musaye-a nawinawi cadəna ngai duwon, har Yahaya kadio.

¹⁴ Manadəa ngodu kasadduwaa, tima Nawi Iliya fuwun isimadə wo.

¹⁵ Kam səmonjuamadə fanjo!

¹⁶ «Wundusoro am jaman adəyedəa rat-talgəkki? Tayi alama yalla ci kasuwuyen nap-kada kowo sapcane amanjaro:

¹⁷ "Algaita nayiro funjagaiyena duwon, bikke randuwwi. Koro so lagaranne diyena duwon, yiruwwi," canni gai.

¹⁸ To, Yahaya ise juwunni ye, canni ye, "Ti karuwama!" yera.

† **11:10** 11.10 Mal 3.1

19 Koro Tada Kambedə ise juwui, cai, “Akko kəmboma, kənjama, sawa akki mowomaso-a biwumaso-aye!” yera. Amma nanrashidudə kəndonjulən asudi.»

*Isaye am ansiya Alayea wusadu
(Luk 10.13-16)*

20 Daji Isa am bərnिया curonjan awo ajabba ajabba ngəwuso cədənədəyeya kəla təmjanneyen wusadu badiyeno. Tiye:

21 «Kuttundo am bərnī Korajinne! Kuttundo am bərnī Baitsaidaye! Ca awo ajabba ajabba nandon tədənəsodə bərnī Tirre-a Sidonne-alan† tədənəa, tən kuren amnja ajaja-a buwu-alan‡ napcane tuwa cadəna.

22 Amma nayiro wulnjagakki, kiyama wakka-jiya, wowomndo am bərnī Tirre-a Sidonne-ayedəa§ nanjaunin koji.

23 Nayi ye am bərnī Kafarnaambe, samero wa samnjai təmayew? A'a, kannuro kolnjagai. Ca awo ajabba ajabba nandon tədənədə bərnī Sodomben tədənəa, kua gairo dəgai.

24 Amma nayiro wulnjagakki, kiyama wakka-jiya, wowomndo bərnī Sodombedəa* nanjaunin koji,» yeno.

Na Isayen tustu fando

† **11:21** 11.21 bərnī Tirre-a Sidonne-a - Bərnिया kərdiyaye.

‡ **11:21** 11.21 ajaja-a buwu-a - Noduwuram lagaranne. § **11:22** 11.22 bərnī Tirre-a Sidonne-a - Bərnिया duwon amnja jauru diwi nangaro Ala tayia siyeyeno.

* **11:24** 11.24 bərnī Sodombe - Bərnī duwon amnju jauru diwi nangaro Ala samelan tayiro kannu fijiye siyeyeno.

²⁵ Sa adən Isaye: «Bawani Kəma same-a dunia-aye, nia njungorəkki, dalilnjudə awo ania ilmuwu so, rashiduwa soro gəraame yallaro isanogəmma nangaro.

²⁶ Aaa, Bawa, adəma awo jauro raammadə wo.

²⁷ «Bawani awo sammaa mukkoniro cakkəna. Ti gənia, wunduma Tadadəa nojənni. Koro wunduma Bawadəa nojənni, sai Tadadə-a am tayiro Tadadə isanojiiyiya cəraana-a.

²⁸ «Arowo naniro, nayi kare kurwowu ngowada yimbaruwwa samma, tustu njadəkki.

²⁹ Wudə rokuraa gəni, karwu ngəlaa nangaro, duini† daundoro ngogənowo, kolsənowo alamn-jakko, karwundon tustu fanduwi.

³⁰ Awoa duini ye kəske, kareni ye kamboi,» yeno.

12

Isa kəma yim tustuye
(*Mar 2.23-28; Luk 6.1-5*)

¹ Sa adən yim tustuyea Isa-a fuwurawanju-a kulo algamaye rejane kojai duwon, fuwurawadə kəna fanjaidə, kəla algamaye ficcane ngəro badiyera.

² Farisawa laa adəa kerunniya, tiro: «Akko rui, fuwurawanəm awo yim tustuyea kəndoro haramdəa cadi,» yera.

³ Isaye tayiro: «Sa Nawi Dauda-a amnju-a kəna fanjanadən, awo cədənadəa kitawulan kəranuwwi wa?

† 11:29 11.29 duini - Alamdu Isaye.

4 Curo Fado Alayero ngaye burodi sadaaye ngoje giwo. Rimannaro kajia, ti-a amnju-aro burodi sadaaye ngærodæ haram!†

5 Ra, rimanna curo Fado Alayen awo yim tustuyea kændoro haram cadison,* biwunja bawodæa Attauralan kæranuwwi wa?

6 Nayiro wulnjagakki, awo laa† Fado Alayea kojæna nadæn mbeji.

7 Alaye: “Bu fida gæni, kanjimariima raakko,”† cænna. Ca mana adæye maananju nonuwmaa, am ayaunja baworo ayau gænaawwi.

8 Awoa Tada Kambedæ kæma yim tustuye, diyel!» yeno.

*Isaye kam mukkonju canaa isangaduwu
(Mar 3.1-6; Luk 6.6-11)*

9 Isa kæla fuwunna leyenniya, dandalnjaro kærgawo.

10 Nadæn kam laa mukko canaa mbeji. Fari-sawadæ Isaro ayau gænaduwu caraana nangaro, tiro: «Yim tustuyea kam isangaduwudæ halal wa?» cane tia keworo.

11 Isaye tayiro: «Wundundo diminju yim tustuyea bælaaro cukkuriya, gærje cuttuluwiwawodæ?

12 Adægaia, kam dimia darajan kojæna nangaro, yim tustuyea ngæla kændo halal,» yeno.

13 Daji kamdæro: «Mukkonæm sane!» yeno. Sayenniya, ngaje kælæwa salai faldæ gairo waljeno.

† 12:4 12.4 1Sam 21.1-6 * 12:5 12.5 awo yim tustuyea kændoro haram - Kida. † 12:6 12.6 awo laa - Isa kælänjuma-a nodo bargaa Mai Samemaye-a. † 12:7 12.7 Hos 6.6

14 Farisawadə dandalnin keluwunniya, sawar-dane jawal Isaa njejoye mayera.

Wakkil Kəmaye

15 Isa adəa asuyenniya, nadəa kolyeno. Jama kada ye tia geya. Tayi sammaa isangajiye

16 bare tia isanojaganniro səmonja kaskeno.

17 Adəgaima awo Kəmande kuren ci Nawi Ishayayen wuljənadə wakkayeno. Tiye:

18 «Akko wakkilni kərenəkkənədə, tia raakkəna, tima karwuni jauru kəjjəgəna wo.

Ruhuni tiro yakkəkke

jiredəa jama duniaye sammaro isanojiyi.

19 Kambiwu cədiwawo, yiljiwawo,

kowonju farsamlan fandiwawo.

20 Caccawo rimjənaa namjiwawo,

fatəla no cədi yea cejiwawo,

har jiredəa kənnasarro cuwudiro.

21 Koro jama duniaye samma cunjulan təmanjaaro walji,»† cəna.

Kənduwo Isaye ndaran isi?

(Mar 3.20-30; Luk 11.14-23)

22 Daji karuwama laa kambu ye, muwa ye kewudənniya, Isa tia isangajiye caye gai curui ye manaji yero walyeno.

23 Jama samma ajapcane: «Kam adə, tima gəni Tada Mai Daudayedə wo?» yera.

24 Farisawadə adəa fangeranniya, tayiye: «Kənduwo Beljabul‡ mai sedannaye baslan sedannaa duji,» yera.

† 12:21 12.18-21 Ish 42.1-4

‡ 12:24 12.24 Beljabul - Mai

sedannaye tiro Yiwulis cani.

25 Amma Isa awo karwunjaye asuje tayiro: «Kərmai fi yaye kəlanjuro yaktəgənədə dəgaiwawo, koro bəla bi fado fi yaye kəlanjuro yaktəgənədə ye dəgaiwawo.

26 To, Yiwulis sedannanjua dujia, kəlanjuro yaktəgəna. Ndayilan gəle kərmainjudə dəgai?

27 Koro wudə kənduwo Beljabullen sedannaa dukkia, fuwurawando kənduwo wunduyen gəle sedannaa dujai? Adəmaro tayi sharawundoro waljai.

28 Amma kənduwo Ruhu Alayeman sedannaa dukkia, daji nodo bargaa Alaye nandoro isəna, diye!

29 «Wunduma rakce fado kam dunoayero ngaye kəndanju cəməyiwawo, sai kam dunoadəa cikkeriya duwon. Cikkeriya, kəndanju cəməyi.

30 Nonowo, kam wuro kəldəgənnidə lawalamani, koro kam wua banasiye rokko cammiyewawodə tarduma.

31 Adə nangaro nayiro wulnjagakki, biwu dio-a Alaa bastu-a samma kambo gawurdiyi. Amma Ruhu Alayea bastudə gawurdiwawo.

32 Wundu duwon kəla Tada Kambədəyen manakuttu wuljidə, tiro gawurdiyi. Amma wundu duwon kəla Ruhu Alayen manakuttu wuljidə, dunia yen kal, leira yen kal har abadaro gawurdiwawo.

Kəska-a tadanju-a

(Mat 7.15-20; Luk 6.43-45)

33 «Kəskadə ngəlaa, tadanju ye ngəla. Kəskadə diwia, tadanju ye diwi. Kəskadə tadanjulən asudi.

³⁴ Nayi kaduwu fusiyyeso! Nayi jauro diwidə, awiawin gəle ranguwe awo ngəla mananuwi? Dalilnjudə awo karwulan dəganadəmaa cidə manaji nangaro.

³⁵ Kam ngələdə awo ngəla karwunjulan dəganadəyen ngəla cədi, koro kam diwidə ye awo diwi karwunjulan dəganadəyen diwi cədi.

³⁶ Nayiro wulnjagakki, kiyama wakkajiya, Ala kəla mana faida bawoa kam manajəna sam-mayen tia cuwori.

³⁷ Awoa mananəmlan jiremaro walləmi bi mananəmlan jirenambumaro walləmi,» yeno.

*Alama Nawi Yunusse
(Luk 11.29-32)*

³⁸ Daji maləmba Attauraye-a Farisawa-a laaye Isaro: «Sayinna, alama laa sameye fəlesagame ruiyeya, rayiyena,» cane tia keworo.

³⁹ Isaye tayiro: «Am ansi Alaye jaman diwi adəyeso alama majai, amma alama Nawi Yunusse gənia, alama fima tayiro fəlediyiwawo.

⁴⁰ Jiri Nawi Yunus kuren curo buni mafəndiyen bune-a kausu-aro kawu yakkuro dəganadə gai, Tada Kambədə ye curo cidiyen bune-a kausu-aro kawu yakkuro dəgai.

⁴¹ Kiyama wakkajiya, am bəрни Niniweye ci-jane am jaman adəyedəa jirenambuwuro sheda-jai, dalilnjudə tayi mana Nawi Yunusse ngojane tuwa cadəna nangaro. Akko awo laa Nawi Yunussa kojəna nadən mbeji.

⁴² Kiyama wakkajiya, Mai kamuye lardu Anəmbədə ye cije am jaman adəyedəa jirenambuwuro shedaji, dalilnjudə ti ci duniayen cije na

Mai Sulemanayero nanrashidunju fanduro isəna nangaro. Akko awo laa Mai Sulemanaa kojəna nadən mbeji.

Waldu sedanne
(Luk 11.24-28)

⁴³ «Sedan kamlan culuwiya, leje curo karaa dəriyen na naptuye maji, amma cuwandiawawo.

⁴⁴ Daji kəlanjuro: “Nda fanni kolləkkənədəro waldəkke,” cəni. Waldiya, fadodəa bowu fat ye, tas fəraada ye, tassana ye najiyi.

⁴⁵ Daji leje sedan tulur gade tia niadiwin kojana capce cuwude ngasaane napcai. Adə nangaro naptu kam adəyedə cayemaa kojənaro kuttaji. Am jaman diwi adəye yero adəgai wakkajiyi,» yeno.

Isaye yanju-a yanjugənaso-a
(Mar 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Isa jamədəro mana cəddi duwon, yanju-a yanjugənaso-a isane ci fadoyen dajane tiro mana caddo cane keworo.

⁴⁷ [Kam laaye tiro: «Akko yanəm-a yanəmgənaso-a deyan daada niro mana njəddoro majai,» yenniya,]

⁴⁸ Isaye kamədəro: «Wundu yanidə wo?§ Koro wunduso yanigənasodə wo?» yeno.

⁴⁹ Daji fuwurawanjua mukkon fəlejiye: «Akko yani-a yanigənaso-adə!

§ 12:48 12.48 Wundu yanidə wo? - Isa yanjua fagatto nojəna yaye, na Alayen nankəramidə buye gəni, Ala-a Almasiwunju-aa kasattuye.

50 Wundu duwon awo Bawani Mai Samema cɛraanaa cɛdimadɛ, tima yani-a yanigɛna-adɛ wo!» yeno.

13

*Jawawi Isaye
kɛla nodo bargaa Mai Samemayen*

*Misal kasuni jɛjɛrdumaye
(Mar 4.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Yim adɛman Isa fadodɛn culuwe leje ci bɛrɛmben napkenniya,

² am kada kadami nanjun captane, har cije maararo ngaye napkeno. Amdɛ samma ye ci bɛrɛmben dajana ngai duwon,

³ awo kada misalnin tayiro wulduwu badiyeno. Tiye: «Kam laa kuloro algama jɛjɛrduro kiluwo.

⁴ Jɛjɛrji ngai duwon, kasuni laa jawalnin fiyada. Daji ngudowa isane cotto gewo.

⁵ Kasuni laa ye na kau kua katti ngɛwu ba-woalan fiyada. Katti ngɛwu bawodɛro, sadɛman riyeno.

⁶ Amma kɛngal samero tatkenniya, kausu jauje fɛrdu bawo nangaro ɛimje ngamgeno.

⁷ Kasuni laa ye na ngiwian fiyada. Ngiwidɛ riye algamadɛa kimitkeyeno.

⁸ Amma kasuni laadɛ ye na katti ngɛlaan fiyadanniya, riye nema kekko, laa tada mia mia, laa firakku firakku, laa fiakku fiakku.

⁹ Kam sɛmonjuamadɛ fanjo!» yeno.

*Dalil Isaye ambo misalnin manaduwuye
(Mar 4.10-12; Luk 8.9-10)*

10 Daji fuwurawa Isaye nanjuro isane tiro: «Awi nangaro jamadëro misalnin managëmidë?» cane tia keworo.

11 Isaye: «Nayiro asër nodo bargaa Mai Samemaye noduro amardëgëna, amma tayiro amardëgënni.

12 Kam nanjun awoamadë,* tiro casargane ngëwuro walji, amma kam nanjun bawomadë,† awo cëdanadëmaa tilan camoyi.

13 Akko dalil misalnin tayiro managëkkiyedë: Caruima, asujaiwawo. Fanjaima, cariwawo, këlänja yero ngayiwawo.

14 Ngaima këlänjan awo Këmande kuren ci Nawi Ishayayen wuljänadë wakkaji. Tiye:

“Ngëlaro fanuwi duwon,
këlandoro tëmmaro ngayiwawo.

Koro ngëlaro ruwi duwon,
tëmmaro asunuwwawo.

15 Am ani hangalkuttuaro waljana,
kiaddin sëmönja fanjai,
simnja yea jakcana,

bare simnjan carunni, sëmönjan fanjanni,
koro karwunjan asujanniro.

Ngai gënia, naniro waldane tuwa cade
tayia isangagëkki,”† cëna.

16 «Amma barganja simndo, carui nangaro, sëmondo ye, fanjai nangaro.

* **13:12** 13.12 kam nanjun awoamadë - Kam mana Isaye fanjidë, nodunju cërgane caye kojënaro asuji. † **13:12** 13.12 kam nanjun bawomadë - Kam mana Isaye fanjiwawodë, nodunju ganadëmaa tilan camoyi. † **13:15** 13.14-15 Ish 6.9-10

¹⁷ Jiremaro nayiro wulnjagakki, kuren nawiya so, jirewu so kada awo ruwwadæa kuroro jairo caraana, amma carunni. Koro awo fanuwwadæa fanduro caraana, amma fanjanni.

*Maana misal kasuni jējərdumaye
(Mar 4.13-20; Luk 8.11-15)*

¹⁸ «To, maana misal kasuni jējərdumayedəyea fanowo!

¹⁹ Wundu duwon mana kəla nodo bargaadəyen fanje kəlanjuro ngaannimadə, Kəladodə ise mana karwunjun fidənadəa cotto cuttuluwi. Tima kasuni kəla jawallen fidənadə wo.

²⁰ Kasuni na kauan fidənadə ye, tima kam manadəa fanjiyama, karwu kəjiaro cə moyidə wo.

²¹ Amma tilan fərdu bawo nangaro, tussi-wawo. Kəla manadəyen kuttu caiya, bi am tia basarjaiyama, waje kolji.

²² Kasuni na ngiwian fidənadə ye, tima kam manadəa fanjəna duwon, karwungai dio so, arsiyi mangardu so manadəa kəpcane tiro faidajiyiwawodə wo.

²³ Amma kasuni na katti ngəlaan fidənadə, tima kam manadəa fanje kəlanjun rojəna tiro faidajiyi, nema laa tadanju mia mia, laa firakku firakku, laa fiakku fiakku cakkidə wo,» yeno.

Misal kasuni ngəla-a diwi-aye

²⁴ Isa tayiro misal gade ye wuljiye: «Nodo bargaa Mai Samemayedə alamanju kam kulonjun kasuni algamaye ngəla jējərjənadə gai.

²⁵ Amma am samma kənəm cadi duwon, kəladonju ise curo algamadəyero kasuni kajimbe jəjərjiye sapkadan.

²⁶ Algamadə riye kəla fitkenniya, kajimdə ye asudiro walyeno.

²⁷ Kidawudə isane banja ngimbaro: “Barganəmmi, ni kasuni algamaye ngəla gəna kulonəmlan jəjərnəm? To, ndayilan gəle kajimbadə?” cane tia keworo.

²⁸ Banja ngimbaye tayiro: “Kəlado laa adəa cədo!” yeno. Daji kidawudəye tiro: “Leniye tuluwiye, raamma wa?” cane keworənniya,

²⁹ tiye: “A’a, lenuwe kajimdəa tuluwuwiya, algamadə yea mənguwi.

³⁰ Kollowo, har kalaro rokko riya. Biyilajiya, kalawudəro kajimdəa kamja kəla kəlaro cekkerokannun warja duwon, daji algamadə yea capca bəranilan gənaja nəkki,” yeno.

*Misal kasuni mutarre-a yis-aye
(Mar 4.30-34; Luk 13.18-21)*

³¹ Koro Isa walde tayiro misal gade wuljiye: «Nodo bargaa Mai Samemayedə alamanju kasuni mutarre kam laa ngoje kulonjulan fijəna gai.

³² Kasuni mutarredə, curo kasuniya sammayen tima təngəri wo. Amma riye wurajiya, kəskawa jərwulan sammaro kuraro walje, har ngudoso dəlambanjun fannja cadandi,» yeno.

³³ Koro walde tayiro misal gade wuljiye: «Nodo bargaa Mai Samemayedə alamanju yis kamu laa ngoje rungo algamaye jaa yakku-a kəlje dije, har fum fujəna gai,» yeno.

³⁴ Isa jama captanadəro awo ani sammaa misalnin wulyeyeno. Misalnin gənia, awima tayiro wuljəgəna bawo.

³⁵ Adəgaima awo Kəmande kuren ci nawiyen wuljənadə wakkayeno. Tiye: «Misalnin mananəkki, awowa tən dunia alaktənaman gəraadadəa wulləkki,»† cənna.

Maana misal kasuni ngəla-a diwi-aye

³⁶ Daji Isa jamadəa kolje fadodəro kasar-gawo. Fuwurawanju ye nanjuro isane tiro: «Marne, andiro maana misal kajim kuloyedəa fisarsagane,» yera.

³⁷ Isaye tayiro: «Kam kasuni ngəla jəjərjənamadə, tima Tada Kambedə wo,

³⁸ kulodə tima dunia wo, kasuni ngəladə tayima am nodo bargaadəa kasaccanadə wo. Kajimdə tayima am Kəladodəa jaanadə wo,

³⁹ Kəlado kajimdəa jəjərjənamadə, tima Yiwulis wo. Biyiladə, tima cinowo duniaye wo, kalawusodə, tayima malaiyawa wo.

⁴⁰ Jiri kajimdəa capcane kannun warjaidə gai, dunia cijiya, adəgai wakkaji.

⁴¹ Tada Kambedə malaiyawanjua juwaje lejane curo nodonju bargaaen am am gadea casakke biwu cadiso-a am diwi cadiso-a sammaa capcane

⁴² kannuro fijagai. Nadən so ye tədi, sheri ye naldi.

⁴³ Daji jirewudə curo nodo bargaa Bawan-jayen kəngal gairo nurraro waljai. Kam səmonjuamadə fanjo!

Misal gadegade nodo bargaa Mai Samemaye

† 13:35 13.35 Jaw 78.2

44 «Nodo bargaa Mai Samemayedə alamanju awo laa jaumaro tamanna kulolan rəpkada gai. Kam tia cuwandiya, caye gairo rəpce karwu kəjiaro leje kəndanju sammaa cəlade kulodəa ciwi.

45 «Koro nodo bargaa Mai Samemayedə alamanju sawurma laa mursam ngəla maji gai.

46 Mursam jauro tamanna laa cuwandiya, leje kəndanju sammaa cəlade mursamdəa ciwi.

47 «Koro nodo bargaa Mai Samemayedə alamanju buni taram laa buni tawu tia bərəmbo gəpcagane buni jiri jiri cadai gai.

48 Cəmbəranaro waljiya, gərjane ci bərəmbero cawudəne napcane ngəla ngəladəa kərejane joworo fijagai, amma batti battidəa wajane yirjai.

49 Dunia cijiya, adəgaima wakkaji. Malaiyawa isane jirenambuwua curo jirewuyen firjane

50 kannuro fijagai. Nadən so ye tədi, sheri ye naldi,» yeno.

51 Isaye fuwurawanjuro: «Awo ani samma kələndoro ngaana wa?» cəne tayia kiworənniya, tiro: «Aaa,» yera.

52 Daji tayiro: «Adəgaima maləm Attauraye fi yaye fuwura nodo bargaa Mai Samemayedəro waljənədə alamanju kəma fadoye ajaramnjun ləman dina-a bərin-a ngoje cuttuluwidə gai,» yeno Isaye.

Am bəla Najaratte Isaa wadu

(Mar 6.1-6; Luk 4.16-30)

53 Isa misal ania cəde kerənniya, nadəa kolyeno.

⁵⁴ Bəla wurajənədəro leje dandalnjan jamaa alamdu badiyeno. Amdə tia ajapcane: «Ndaran kam attə nanrashidu-a kənduwo-a ania kiwando?»

⁵⁵ Ti gəna tada katako karomadəyedə wo? Yanjuye cunjudə Meram, gəna? Yanjugənasodə ye Yakuba-a Isuwu-a Siman-a Yahusa-a, gəna?

⁵⁶ Koro yanjugəna ferowa samma-a rokko kərgaiye, gəna? To, ndaran gəle ti adə awo ani sammaa kiwando?» cane

⁵⁷ tia kasatturo wayera. Amma Isaye tayiro: «Nawi curo bəlanjaye-a am fannjaye-aro kajia, darajanjua,» yeno.

⁵⁸ Kambərsenambunja nangaro, nadən awo ajabba ajabba ngəwu cədənni.

14

Mai Hirudusse Nawi Yahayaa roro njejo (*Mar 6.14-29; Luk 9.7-9*)

¹ Sa adən Mai Hirudus lawar Isaye fangenniya,

² kowonawanjusoro: «Kam adə Yahaya Kasalama, tima roaro walje cijo! Adəma nangaro kənduwo awo ajabba ajabba dioye nanjun mbeji,» yeno.

³ Caman kəla lamar Ya Hirudiya kamu yanjugəna Mai Filibussen Mai Hirudus Yahayaa cədane cekkere kosoro kesakko,

⁴ dalilnjudə Yahayaye Mai Hirudusso: «Kamu yanəmgənyaye mowodə haram!» cənnə nangaro.

⁵ Koro Mai Hirudus Yahayaa roro njejoro maji duwon, jamadəa riyeno, tia nawiro ngojana nangaro.

⁶ Ngaima duwon saanduri Mai Hirudus tambənaye kidənniya, fero Ya Hirudiyaye ise fuwunjan bikke kirando. Karwu Maiye jairo kəjije

⁷ tiro awi yaye ronju cəraanaa ci cəne wadu ngoje kansi giwo.

⁸ Ferodə ye leje yanju tiro gala ce walde Mairo: «Wuro na adən kəla Yahaya Kasalamaye curo buwuruyen se!» yeno.

⁹ Maidə karwunju jairo kuttu yaye, kansi bonju-a kusottowanju-a nangaro wada ce

¹⁰ amnju cunode lejane kosolan kəla Yahayaye kamgera.

¹¹ Daji kəlanjudəa buwurulan cawudəne ferodəro kedo, ti ye ngoje yanju kikkado.

¹² Fuwurawa Yahayaye isane kaminnju ngojane caade sittərayera, koro lejane Isaro lawar adəa wulyeyera.

Isaye am dəwu uwu ambadu

(Mar 6.30-44; Luk 9.10-17; Yah 6.1-15)

¹³ Isa awo wakkajənadəa fangenniya, ti runju maararo ngaye nadəa kolje karaa na wunduma baworo leyeno. Amma jamadə adəa fangeranniya, tayi ye bəlanjasolan caluwe silan Isaa geya.

¹⁴ Isa maaradən jəpkenniya, jama kada captanadəa cure tayia njunoje amnja dondia isan-gayeyeno.

¹⁵ Dunia ləmgenniya, fuwurawanju isane tiro: «Na adə karaa bowu, koro dunia ye ləmjəna. Jamadəa salamme, bəladeyasoro leja awo kəmboye cesiwo!» yera.

¹⁶ Amma Isaye tayiro: «A'a! Sai lejaiya gəni, nayima awo kəmboye tayiro yowo!» yeno.

¹⁷ Tiro: «A! Burodi uwu-a buni yindi-a gənia, awima gade taiyende,» yera.

¹⁸ Isaye: «Wuro tayia sukkudowo!» cəne

¹⁹ wada ce jamadə kəla kajimben napca yeno. Daji burodi uwudə-a buni yindidə-a ngoje kəla samero sapce Alaro ardiyenniya, burodidəa fəsakce fuwurawanjuro ce, tayi ye jamadəro kedo.

²⁰ Tayi samma jawune kulyera. Fuwurawadə gaptowo sammaa capkeranniya, jowo mewun yindin kesəmbəro.

²¹ Am duwon kəmbo adəa jawunadə kamuwa-a tadawa-a dawun baworo kongwa alama dəwu uwu gai.

Isaye kəla ingiyen silan ledu

(Mar 6.45-56; Yah 6.16-24)

²² Sadəman Isa fuwurawanjudəa cakke tin fuwunno bərəmdəa koja ci todəro lejaro maararo kasargawo, ti ye jamadəa salamji yeno.

²³ Tayia salamgenniya, ti runju moduwa dioro kəla kau kuruwuyero giwa. Nadən ti tilonju lok duwon, dunia ləmgəno.

²⁴ Koro sa adəlan karuwa dunoa cije ingi bərəmbedəa cambalje maaradəa babakce, har maaradə ci ingiyea kuruwunno leyeno.

²⁵ Sa yakku buneyen Isa kəla ingiyen silan nanjaro kadio.

²⁶ Fuwurawadə Isa kəla ingiyen silan ledu cədidəa kerunniya, karwunja pət kamde:

«Kaime kam nunaye!» cane riduro burwu kesakko.

²⁷ Sadəman Isa tayiro manajiye: «Karwundo gerowo, wuma! Bare rinuwwi!» yeno.

²⁸ Daji Biturusse tiro: «Kəma, nimaa, amarsəgəne kəla ingiyen nanəmbo isəkko,» yeno.

²⁹ Isaye: «Are!» yenniya, Biturus curo maaradəyen culuwe tia naduwuro kəla ingidəyen silan ledu badiyeno.

³⁰ Amma karuwa dunoada kirunniya, yaaje tia ləptu badiyeno. Daji kowo sapce: «Kəma, wua səmoye!» yeno.

³¹ Sadəman Isa mukkonju sajiye tia cədane: «Ni kambərse ganaadə, awiro shekku kekkəm?» yeno.

³² Daji maaradəro kasargaanniya, karuwadə gəm nəmgeno.

³³ Am curo maaradəyedə Isaro ambəccagane: «Jiremaro ni Tada Alaye!» yera.

³⁴ Daji bərəmdəa faljane koyeranniya, cidi Gennesaretten jəpkera.

³⁵ Am nadəye Isaa asuyerranniya, lawarnju cididə ngaro tatargaada. Amnja dondiso sammaa na Isayero cawudəne

³⁶ ci kalwunjuyedəmaa lejaro tia lowoyera. Am kalwunjudəa lejana samma ngayera.

15

Tayir-a tayir gəni-a
(Mar 7.1-23)

¹ Daji Farisawa-a maləmba Attauraye-a laa Jerujalemlan cijane na Isayero isane tiro:

2 «Awirow fuwurawanəmdə ada amwurawandeyea koljane mukkonja tuljannin* kəmbo jawuidə?» cane tia keworo.

3 Isaye tayiro: «Nayidə nda, awirow wada Alaye kolluwe adando gawidə?»

4 Awoa Alaye: “Bawanəm-a yanəm-aro daraja ye!”† Koro “Kam duwon bawanju bi yanjua bassənamadə, tia roro ceyeso!”† cənna.

5 Amma nayiye: “Kam bawanju bi yanjuro: ‘Awo nanin nuwandoro təmanuwwadəa Alarogənaakkəna,’ cənia,

6 bare tilan bawanju-a yanju-aro ser cədde daraja cinni,” nuwi. Adəgaima adando nangaro mana Alayedəa bowuro kalakkew.

7 Nayi mənafəkkaso, awo Nawi Ishayaye kəlandon wuljənədə jire. Tiye:

8 “Jama adə cilan wuro daraja sadi, amma karwunjan nanin kuruwujana.

9 De sullo wua ambənsagai, alamdunjadə wada kambe,”† cənna.»

10 Daji Isa jamadəa nanjuro bowoje tayiro: «Fanowo, asunowo!

11 Awo ci kambero ngayidə kamdəa tayir gənirow cədiwawo, amma awo cinjun culuwidə, tima kamdəa tayir gənirow cədi wo,» yeno.

* 15:2 15.2 mukkonja tuljannin - Kəla ada yaudiyayen kam mukko tuljənnin kəmbo juwuiə, tayir gənirow walji. † 15:4 15.4 NL 20.12; SK 5.16 † 15:4 15.4 NL 21.17; Lew 20.9 † 15:9 15.8-9 Ish 29.13

¹² Daji fuwurawadə nanjuro isane tiro: «Fari-sawadə mana adəa kutturo fanjanaro nonəmma wa?» cane tia keworo.

¹³ Isaye tayiro: «Kəska fi duwon Bawani Mai Samema gəni kokcomadə, fərduyen tia məkcaɪ.

¹⁴ Kollowo tayia, kambu kambua jedumaso! Kambu kambu kamanjua jejia, tayi yindi samma bəlaaro casukkuri.»

¹⁵ Daji Biturusse tiro: «Misal adəa andiro fisarsagane,» cəne Isaa kiworənniya,

¹⁶ Isaye: «A! Nayi ye kuamison kəla jakkadaa wa?

¹⁷ Awi yaye ci kambero ngaanadə curonjuro koje daji tiyinjuyen culuwiro nonuwwi wa?

¹⁸ Amma awo ci kamben culuwidə curo karwunjuyen isəna, tima kamdəa tayir gəniro cədi wo.

¹⁹ Dalilnjudə niadiwi so, kam njejo so, kənjəna so, jarawa so, nambarwu so, shedakambu so, adəlamdu so samma curo karwudəyeman caluwi,

²⁰ anisodəma kamdəa tayir gəniro cadidə wo. Mukko tuljənnin bəri bodə kamdəa tayir gəniro cədiwawo,» yeno.

*Kamu lardu kərdiyaye ser Alaye fando
(Mar 7.24-30)*

²¹ Daji Isa nadəa kolje lardu bərni Tirre-a Sidonne-ayero leyeno.

²² Kamu Kan'anama† cididən dəgana laa nanjuro ise kowo sapce tiro: «Kəma, Tada Mai

† **15:22** 15.22 Kan'anama - Jaman Nawi Musayen lardu ku Israyel canidə cunju Kan'ana. Kan'anawu samma kərdiya, yaudiya tayia wul wajana.

Daudaye, wua njunosəne! Feroni jaumaro karuwaa,» yeno.

²³ Amma Isa tiro mana falma kalakcəgənni. Daji fuwuranju nanjuro isane tia lowojane: «Tia salamme lejo, kowo sapciaro andia sagai,» yera.

²⁴ Isaye: «Dimiya fattaana Israyilayero gənia, Ala wua wunduyemaro sunodənni,» yeno.

²⁵ Amma kamudə ise fuwunjun tungurumje tiro: «Kəma, wua banasəgəne!»

²⁶ Isaye: «Kəmbə yallayedəa ngonəme kərisoro njodə jussənni!» yenniya,

²⁷ kamudəye: «Aaa, Kəma. Adə yaye kərisodəma kəmbə cidiro cukkurunadəa jawui,» yeno.

²⁸ Daji Isaye kamudəro: «Kambərsenəmdə jauro kura, diye! Awo raammadə wakkajo!» yeno. Sadəman feronjudə ngayeno.

Isaye am kasuwa jiri jiria kada isangaduwu

²⁹ Daji Isa nadəa kolje leje ci bərəm Galileye jəgane kəla kau kuruwuyen juwane napkeno.

³⁰ Am kada kadami isane ngurdiyi so, kambu so, dungu so, muwa so, am dondi gade ngəwu soa nanjuro cawude fuwunjun gənajane tayia isangayeyeno.

³¹ Jamadə muwaso manajai, dunguso ye ngaro waljana, ngurdiyiyi ye sinjan lejai, koro kambuwa ye sim cawandənarə kerunniya, ajapcane Ala jama Israyilayedəa jajakera.

*Isaye am dəwu dewu ambadu
(Mar 8.1-10)*

³² Daji Isa fuwurawanjua nanjuro bowoje tayiro: «Jama kada adəa njunokkəna, dalilnjudə ku wu-a rokko kawunja yakku, koro awima kəmboye nanjan bawo nangaro. Kənanjaa duwon tayia salamməkkiya, raakkəni, bare jawallan dunonja baworo waljənniro,» yeno.

³³ Fuwurawanjudəye tiro: «Ndaran gəle karaa adən kəmbo sarai fandiye jama kada adəa ambaniye?» yera.

³⁴ Isaye tayiro: «Burodi ndawu nandon?» cəne kiworənniya, tiro: «Tulur buni sanana laa-a,» yera.

³⁵ Daji Isa jamadəa cakke cidin napkeranniya,

³⁶ burodi tulurdə-a buniyadə-a ngoje Alaro ardije fəsakce fuwurawanjuro ce, tayi ye jamadəro kedo.

³⁷ Tayi samma jawune kulyera. Fuwurawadə gaptowodəa capkeranniya, jowo kalaram tulur kesəmbəro.

³⁸ Am duwon kəmbo adəa jawunadə, kamuwaa tadawa-a dawun baworo kongwa dəwu dewu.

³⁹ Daji Isa jamadəa salamgenniya, maararo ngaye cidi Magadannero leyeno.

16

Alama sameye mada

(Mar 8.11-13)

¹ Farisawa-a Sadusiya-a isane Isaa rijapturo alama laa sameye tayiro fəlejuworo tia keworo.

² Isaye tayiro: «Kajirijiya, nayiye: “Kasam kəji fandiye, same kimejəna nangaro,» nuwi.

³ Koro dunia wajiya, nayiye: “Ku ingi cuduri, same keyera kime cittaro waljəna nangaro,»

nuwi. Awo samen fəlediyidəa fisardu nonuwwa, amma awo jaman adən wakkajidəa fisardudə nayiro katkeru!

⁴ Am ansi Alaye jaman diwi adəyeso alama majai, amma alama Nawi Yunusse gənia, alama fima tayiro fəlediyiwawo,» yeno. Daji tayia kolje leyeno.

*Yis Farisawa-a Sadusiya-aye
(Mar 8.14-21)*

⁵ Fuwurawadə bərəm faljane ci todəro koyer-anniya, ngessane burodi ngojanniro asuyera.

⁶ Daji Isaye tayiro: «Yis Farisawa-a Sadusiya-ayero hangal gənanowo!» yeno.

⁷ Tayidə kattenjan: «Burodi ngoniyende nangaro ngai wulji,» cane mana badiyera.

⁸ Isa adəa asuje tayiro: «Nayi kambərse ganaaso, awiro kəla burodi nandon bawoyen kattendon mananuwidə?

⁹ Ra, kua yaye asunuwwi wa? Burodi uwu am dəwu uwuro dagargaadadə-a jowo ndawu cammuwwa-adəa ngessuwwa wa?

¹⁰ Ra, burodi tulur am dəwu dewuro dagargaadadə-a jowo kalaram ndawu cammuwwa-adəa ngessuwwa wa?

¹¹ To, awiro gəle asunuwwidə? Wu kəla burodiyən gəni mananjagakki, yis Farisawa-a Sadusiya-ayero hangal gənanowo yekko!»

¹² Daji fuwurawadə yis burodiyero gəni, alamdu Farisawa-a Sadusiya-ayero hangal gənaja wuljəgənarə asuyera.

Biturusse Isama Almasiwu Alayedə woro asudu

(Mar 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Isa cije cidi bəрни Kaisariya Filifiyero kadinniya, fuwurawanjuro: «Wunduro Tada Kambedəa amsodə ngoyera?» cəne tayia kiworo.

¹⁴ Tayiye: «Am laa Yahaya Kasalama canı, laa ye Nawi İliya canı, laa ye Nawi İrimiya bi nawiya kureye falnıa canı,» yera.

¹⁵ Tiye: «Nayidə, wunduro wua ngosew?» cəne tayia kiworənniya,

¹⁶ Siman Biturusse: «Nima *Almasiwu Tada Ala Kəndəgaimayedə wo!» yeno.

¹⁷ Daji Isaye tiro: «Barganəm Siman tada Yunusse, dalilnjudə kam gəni, Bawani Mai Samema adəa isanonjəgəna nangaro.

¹⁸ Niro wulnjəgəkki, nima Biturus,* kəla kau adəyeman† jama kakke tandəkki,‡ koro kənduwo jaanamaye kəlanjan kənnasar cuwandiawo.

¹⁹ Niro nodo bargaa Mai Samemaye cuwurambanju§ njikki. Awi duwon dunian gerəmidə same yen tikkerəna, koro awi duwon dunian wuinəmidə same yen wuidəna,» yeno.

²⁰ Daji Isa səmonja kasse tayiro bare wundumarə tima Almasiwudə woro wuljaganni yeno.

Kalmaram: Almasiwu Alaye

* **16:18** 16.18 Biturus - Maananjudə kau. † **16:18** 16.18 kau adə - Awo Biturus wuljənədə. ‡ **16:18** 16.18 jama kakke tandəkki - Am duwon Isa tayia capce fuwurawanjuro waljane mananju ye jagaidə. § **16:19** 16.19 cuwuramba - Kənduwo.

Maana Almasiwuyedā kam kəndawulan sam-gada. Jaman kureyen Ala kam laaa kəreje mai jama Israyilawuyero cədiya, nawi bi řiman kuraa cakke fuwu jamayen kəla kamdayero kəndawu jaitunne fiyiye samjiyi. Adə noduwuram Kəmande kamdāa jama Alayea cunodoro kəreje galajənye. Kam ngailan maijənədəa Almasiwu Alayen bowojai.

Ci nawiyaen Kəmandeye kam laa maiya jaman kureyesodāa daraja-a kənduwo-an kojənaa jamanjuro juwajiyi yeno. Kam adə yea Almasiwu Alayen bowojai, dalilnjudā Kəmande tiro Ruhunju cakke wakkilnjuro galajəna nangaro. Təlam nasaralan Almasiwudāa Kəristilan bowojai. Kidanju cu Kəmandeyen jama Alayea jawal jireyen nodo, koro nodo bargaa Alayea dunia ngaro tarduwu. Adə nangaro yaudiya jaman adəyen Isaa Almasiwu ye, Mai Israyilaye yelan bowoyera. Almasiwu Alaye-a Mai Israyilaye-a yindi samma kaala Bargaande Isa Wakkil Alayedəye.

*Isaye kəla karmonju-a cidunju-ayen wuldu
(Mar 8.31-9.1; Luk 9.22-27)*

²¹ Kua adən fuwun Isa fuwurawanjuro Ala kadarjəna Jerujalembo leje mukko amwurawawa wurawa řimannaye-a maləmbe Attauraye-ayen kuttu tai daje cane tia roro ceyesi, koro kawu yakkua roaro walje ciji cəne tayia alamdu badiyeno.

²² Daji Biturus tia səgəriro cuttuluwe jəkkade: «A! Ala nia adəro damnjuwo, Kəma! Adə təmmaro niro wakkanjiywawo!» yeno.

²³ Amma Isa suworde Biturusso: «Nani kolle, Yiwulis! Jawalnilan takkallo walsəgəmma. Awo karwunəmlan tammadə Alaye gəni, kambe!» yeno.

²⁴ Daji Isaye fuwurawanjuro: «Kam laa wua ga cəraanaa, mərədu kəlanjuye wajo kəskanju karmoye* ngojo wua səga.

²⁵ Dalilnjudə wundu duwon ronju riwo cəraanamadə ronjudəa cuwatki, amma wundu duwon wu nangaro ronju cuwatkenamadə ronjudəa cuwandi.

²⁶ Kam dunia adə ngaa jəgande ronju asarjiya, nda riwanju? Ra, awi gəle kam ce ronju cuwandi?

²⁷ Dalilnjudə Tada Kambedə curo daraja Bawanjuyen malaiyawanju-a rokko isiya, daji wundu yayero kəla awo cədənasoeyen kalkallo ci nangaro.

²⁸ Jiremaro nayiro wulnjagakki, am laa na adən daada mbeji, kawu kawunja dajidəro, Tada Kambedəye nodonju bargaa walde isi carui,» yeno.

17

Isaye darajanjua fəledu (Mar 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ngawo adəyen kawu arakkua Isa cije Biturus-a Yakuba-a yanjugəna Yahaya-a runjaa ngoje kəla kau kuruwu laayero gewa.

* **16:24** 16.24 kəska karmoye - Kəska duwon tiro kam jajagane nuidə.

² Fuwunjan Isaye alamanju falde fəkkanju kəngal gai tai daje yiyilyeno, koro kajəmunju ye nur gai bul fokko walyeno.

³ Sadəman Nawi Musa-a Nawi Iliya-a tayiro fəledagane Isa-a jandedu badiyera.

⁴ Daji Biturusse Isaro: «Kəma, andi na adən mbejidə jauro ngəla. Raammaa, ngurwo yakku na adən lamməkki: fal kaanəm, fal Nawi Musaye, fal ye Nawi Iliyaye,» yeno.

⁵ Manaji ngai duwon, fofou nurra ise tayia jakkeno. Curo fofoudəyen kowo nukce: «Adəma Tadani wo, tia jauro raakkəna. Tima karwuni jauro kəjijuwo. Mananju fanowo!» yeno.

⁶ Adəa fangeranniya, fuwurawadə fədəryero rəbət təmdane karwunja tai daje kamgada.

⁷ Amma Isa ise tayia leje: «Cinowo, bare rinuwwi!» yeno.

⁸ Kəla sapkeranniya, Isa tilonju lon gənia, wundumaa carunni.

⁹ Kəla kaudəyen jəpcai duwon, Isaye tayiro wada ce: «Bare awo ruwwa adəa wundumaro wulgəwwi, sai Tada Kambədə karmolan cijiya duwon,» yeno.

¹⁰ Daji fuwurawadəye tiro: «Awiro gəle maləmba Attaurayedə sai Nawi Iliya burwoje isi* canidə?» cane tia keworo.

¹¹ Isaye tayiro: «Jiremaro Nawi Iliya ise awiso kalkallo kalakci.

¹² Amma nayiro wulnjagakki, Nawi Iliya isəna duwon, tia asujanni, koro awiso kuttu ronja

* **17:10** 17.10 Nawi Iliya burwoje isi - Kawu Almasiwu Alaye isidəro, Nawi Iliya isi.

cəraanaa tiro keddo. Adəgaima Tada Kambədə ye mukkonjan kuttu cai,» yeno.

¹³ Daji fuwurawadə kəla Yahaya Kasalamayen tayiro mana cəddiro asuyera.

*Isaye tada karuwaa isangaduwu
(Mar 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Na jama captanadəro kadiranniya, kam laa ise fuwu Isayen tungurumje

¹⁵ tiro: «Kəma, tademia njunone! Ti sedan koroyea jauro suwoljəna, koro ngəwuro kannu so, ingi soro cukkurəna.

¹⁶ Fuwurawanəmbo tia kikkadəkkəniya, tia isangaduwu tayiro katkero,» yeno.

¹⁷ Isaye tayiro: «Am jaman adəyeso kambərsenambuwu karwu yeskadaa, har sawi gairo dawundon dəgakki? Koro sawi gairo nayia rannjakki? Tadadəa wuro sukkudowo!» yeno.

¹⁸ Isa sedandəro kikkadənniya, tadadəa kolje culuwe sadəman ngayeno.

¹⁹ Daji fuwurawadə na Isayero isane runjan tiro: «Awiro sedandəa duda andiro katkero?» cane tia keworo.

²⁰ Isaye tayiro: «Kambərsendo gana nangaro. Jiremaro nayiro wulnjagakki, ca kambərsendo mbejia, kasuni mutarre gai[†] yaye, kau kuruwu adəro: “Cine na todəro lene!” wulluwiya, cije leji. Awima nayiro tiyeri bawo!

²¹ [Amma sedan jiri adəyedə culuwiwawo, sai moduwa diwe asem tawiya duwon.]»

[†] **17:20** 17.20 kasuni mutarre gai - Curo kasuniya ngayen tima təngəri wo.

Isaye walde kəla karmonju-a cidunju-ayen wuldu

(Mar 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Fuwurawanju cidi Galileyelan capkadaraniya, Isaye tayiro: «Tada Kambedəa mukko ambero sərəccagane

²³ tia roro ceyesi, koro kawu yakkua roaro walje ciji,» yeno. Daji fuwurawadə karwunja jauru kuttayeno.

Isaye akki Fado Alaye biyadu

²⁴ Bərni Kafarnaamero kadiranniya, akki Fado Alaye mowomaso na Biturussero isane tiro: «Maləməndodə akki Fado Alayedəa biyajiwawo wa?» cane tia keworo.

²⁵ Biturusse: «A'a, biyaji,» yeno. Fadoro kadinniya, Isaye burwon tiro: «Siman, awi təmanəm? Na wundusoyen maiya duniayesodə akki camoyi? Na tadawanjayen ra na am gadesoyen?» cəne tia kiworo.

²⁶ Biturusse: «Na am gadesoyen,» yenniya, Isaye tiro: «Adəgaia, tadawanjasodə dawun bawo, diye!

²⁷ Adə yaye bare yakkiye karwunja wajənniwo, lene bərəmbo mui kolgəne buni burwon tamadəa ngone cinju kane. Kanəmiya, gursu fal fandəmi. Ngone yade akki mowomasodəro ye, wu-a ni-ayero,» yeno.

18

*Jawawi Isaye
kəla jama tia gawuyen*

Wundunja kura wo?
(*Mar 9.33-41; Luk 9.46-50*)

¹ Sa adən fuwurawadə na Isayero isane tiro: «Curo nodo bargaa Mai Samemayen wundu kura wo?» cane tia keworo.

² Daji Isa tadaana laaa bowoje dawunjan isadajjiye

³ tayiro: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, karwundo falde tadawa sanana gairo wal-luwwia, təmmaro nodo bargaa Mai Samemayero ngawuwawo.

⁴ Adə nangaro wundu duwon tadaana adə gai kəlanjua awimaro ngojənnidə, curo nodo bargaa Mai Samemayen tima kura wo.

⁵ «Koro wundu duwon tadaana adə gaia cunilan* cəmwonamadə, wumaa səmowo.

⁶ Amma wundu duwon tadawa sanana wua mərsasanaso aniye falnjaa cakke talje biwu cədidə, kamdəye daunjuro kau neduram mafəndi lujagane bərəm kuruwuro gəpcaanama tiro ngalwo.

⁷ «Kuttunja am duniayeso, dalilnjudə awowa tayia casakke taljane biwu cadi mbeji. Jaraptaso kadu baworo isai, amma kuttunju kam tiyen isaidə!

⁸ Mukkonəm bi sinəm njakke talləme biwu dimia, tia kamme nin kuruwunno gəmme! Mukko yindia bi si yindia kannu təmmaro nuiwaworo ngawodəroa, maskin bi dungu ro sawisoyero ngaammama niro ngalwo.

⁹ Koro simməm njakke talləme biwu dimia, tia kulaine nin kuruwunno gəmme! Sim yindia

* **18:5** 18.5 cunilan - Isa nangaro.

kannu jaanamayedəro ngawodəroa, sim falla ro sawisoyero ngaammama niro ngalwo.

Misal dimi faccəgənanaye

(Luk 15.1-7)

¹⁰ «Hangal gənanowo, bare tadawa sanana aniye falnjamaro rudu gənağəwwi! Nayiro wulnjagakki, samelan malaiyawanja sawisoro fəkkə Bawani Mai Samemaye carui kasarga.

¹¹ [Awoa Tada Kambedə awo faccəgənasodəə maje njəkkaworo isəna.]

¹² Awi gəle təmanuw? Kam laa diminju miaa duwon, fal fatkeyenoa, filəgar ləgaridəə kərisolan kolje leje fal faccəgənadəə maji, mare?

¹³ Jiremaro nayiro wulnjagakki, kiwandəə, karwukəji duwon kəla faldəyen cədidə, kəla filəgar ləgari faccagannidəyen cədidəmaa kojəna.

¹⁴ Adəgaima Bawandə Samema ye tadawa sanana aniye falnjaye fattuwu cəraanni.

Kəraminəmbə biwu niro njəddə

¹⁵ «Kəraminəm biwu niro njəddia, lene katte nayi yindi rundoyen tiro biwunjudəə wulgəne. Mananəm fanjia, kəraminəmdəə mowomma.

¹⁶ Fanjiwawoa, kam fal bi yindi ngone kallo lenowo. Adəgainin mana fi yaye ci sheda yindi bi yakkuyen tabbattiyi.

¹⁷ Tayi yea fanduro wajia, jama wua gawuro wulgəne. Koro yaye jama wua gawudəmaa fanduro wajia, kərđi bi akki mowoma gairo tia ngone.

18 Jiremaro nayiro wulnjagakki, awi duwon dunian geruwidə same yen tikkerəna, koro awi duwon dunian wuinuwidə same yen wuidəna.

19 Koro nayiro wulnjagakki, dunian kamndo yindi kəla awi yayen ardiwane Bawani Mai Samemaa caworia, tayiro ci.

20 Dalilnjudə na duwon kam yindi bi yakku cunilan captanadə, wu ye dawunjan,» yeno.

Misal kam gawurdu wadumaye

21 Daji Biturus na Isayero ise tiro: «Kəma, kəramini wuro biwu səddiya, ndawuro tia gawurnəkki? Har gadegade tulurro?» cəne tia kiworo.

22 Isaye tiro: «A'a, har gadegade tulurro gəni wulnjəgəkko, fitulur gadegade tulurro tia gawurne!

23 Adə nangaro nodo bargaa Mai Samemaye alamanju mai laa wolodiyanju-a kəla kasunjayen balas dio cəraanadə gai.

24 Maidə balas dio badiyenniya, kam talanti† dəwu mewuro jəgaimaa tiro kekkudo.

25 Kamdə awonju rəmboye bawodə, Maidə wada ce ti-a kamunju-a yallanju-a kəndanju samma-aa calado kasudə tərəmbo yeno.

26 Amma kamdə fuwu Maidəyen tungurumje tiro: “Barganəmmin, kanadi tai, sammaa rəmbəkki, diye!” yeno.

27 Daji Maidə tia njunoje kasudəa wajiye tia kolje leyeno.

† **18:24** 18.24 talanti - Talanti faldə alama alwasi kida kərwu mewu wuriye gai.

28 «Kiluwunniya, wolodi adə ye kamanju laa dinariyus‡ miaro jəgaimaa kiro. Tia dauyen rəpciye kimiljiye: “Awo nia njəgakkidəa rəmbe!” yeno.

29 Daji kamanjudə fuwunjun tungurumje tia lowoje: “Marne, kanadi tai, rəmbəkki, diye!” yeno.

30 Amma waje tia kosoro cakke, har kasudəa cərəmbiro yeno.

31 «Wolodiya amanjudə awo wakkajənədə kerunniya, karwunja jauro bannade lejane Maidəro awo wakkajəna sammaa wulyeyera.

32 Daji Maidə koro walde wolodidəa bowoje tiro: “Ni wolodi kəlado! Lowosəgəmma nangaro, kasunəm adə sammaa wangeyekko.

33 Njunonjəkkənədə gai, wolodi kamanəmba njunodudə niro wajimnjəgəna, gəna?” cəne

34 gərgaje tia mukko am tiro ajawu caddiyero cakke, har ti ye sammaa cərəmbiro yeno.

35 Adəgaima wundundo yaye karwunjun kamanjua gawurjiwawoa, Bawani Mai Samema ye tiro ngaidəmaa cəddi,» yeno Isaye.

KIDA ISAYE CIDI YAHUDIYAYEN

19

Kambiwu kəla kamu dəptayen
(Mar 10.1-12)

¹ Isa mana ania cəde kerənniya, cidi Galileyea kolje cidi Yahudiyaye ngawo bərəm Jordaniyen dəganaro leyeno.

‡ **18:28** 18.28 dinariyus - Dinariyus faldə alwasi kida kawu falle.

2 Jama kada kadami Isaa jaane nadən am dondia isangayeyeno.

3 Farisawa laa Isaa rijapturo isane tiro: «Kəla dalil fiye yayen kam kamunju dəptadə halal wa?» cane tia keworo.

4 Isaye tayiro: «Ngaltema kitawulan adəa kəranuwwi wa? “Badiduramnin Alaktumadə tayia kongwa-a kamu-aro alakkeno.”†

5 Koro tiye: “Dalil adəyero kwa bawanju-a yanju-aa kolje kamunjuro kərđiye tayi yindiso tiyi fallo waljai,”† cənna.

6 Adəgaima kua adən fuwun tayidə yindi gəni, tiloro waljana. Adə nangaro awo Ala kəljənədəa bare kam firjənni!» yeno.

7 Farisawadəye tiro: «To, awiro gəle Nawi Musa kam kamunjuro kakkadu dəptaye co duwon koljoro wada kaino?»† cane tia keworo.

8 Isaye tayiro: «Kəlakibbundo nangaro Nawi Musa kamu dəpta nayiro amarngeyera, amma badiduramnin ngai gəni.

9 Nayiro wulnjagakki, wundu duwon kamunjua kəla kənjənayen gəni dəpce gade niyajənədə kənjəna cədəna,» yeno.

10 Daji fuwurawanjuye tiro: «Adəma naptu kam kamunjuayea, niya dionambudəma ngalwo!» yera.

11 Isaye tayiro: «Kam nguson gəni rakce mana adəa ngoji, sai am duwon tayiro tinamasodə.

12 Dalilnjudə am laa curo yanjayeman adim tayia casambəna mbeji, am laa ye am tayia adimbo cadəna mbeji, koro am laa ye nodo

† 19:4 19.4 Bad 1.27; 5.2 † 19:5 19.5 Bad 2.24 † 19:7 19.7 SK 24.1-4

bargaa Mai Samemaye nangaro kəlanja adimbo cadəna mbeji.* Kam mana adəa rakce ngojimadə ngojo!» yeno.

Isaye yalla sananaro barga dəptuwu

(Mar 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Daji am laa Isa mukkonju kəla yallanja sananayero gənajuwu moduwa cəddoro tayia nanjuro kewudəranniya, fuwurawadə amdəa wusayera.

¹⁴ Amma Isaye fuwurawanjuro: «Yalla sananadəa kollowo naniro isa, bare tayiro dapkwwi! Nodo bargaa Mai Samemayedə am tayi gaiye nuwanja, diye!» yeno.

¹⁵ Daji kəlanjaro mukko gənayeyenniya, nadəa kolje leyeno.

Gariwu laaye ro sawisoye mada

(Mar 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Daji jairo laa ise Isaro: «Sayinna, awi ngəla dikke ro sawisoye† fandəkki?» cəne tia kiworo.

¹⁷ Isaye tiro: «Awiro kəla awo ngəlayen wua suworəmidə? Ti ngəladə tilo lon! Ro sawisoye fando raammaa, wadawadəa gai!»‡ yeno.

¹⁸ Jairodəye: «Wada fiso?» cəne tia kiworənniya, Isaye: «Bare ro kambe tuluwummi, bare kənjəna dimmi, bare nambarwu dimmi, bare sheda kambu dimmi,

* **19:12** 19.12 am laa kəlanja adimbo cadəna - Am laa kəlanja adimba gairo ngojane kamu dio wajana. † **19:16** 19.16 ro sawisoye - Ro duwon na Alayen təmmaro ceriwawo. ‡ **19:17** 19.17 wadawa - Wadawa curo Attaura Nawi Musayen ruwuwada.

19 bawanəm-a yanəm-aro daraja ye, koro kəmaskinəm yea kəlanəm gairo raye!»† yeno.

20 Jairodəye: «Wada ani sammaa gakkəna, awi gəle wua mauso?» yeno.

21 Isaye: «Kalkal diomaro waldu raammaa, lene kəndanəm lade talaawaro ye, arsiyi same-lan fandəmi. Daji are wua səgai!» yeno.

22 Jairodə mana adəa fangenniya, ti jairo gariwu nangaro karwu kuttuaro sapkadan.

23 Daji Isaye fuwurawanjuro: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, gariwuye nodo bargaa Mai Samemayero ngawonju jairo jau, diye!

24 Koro waldəkke nayiro wulnjagakki, gariwuye nodo bargaa Alayero ngawonjudəro karimoye cuwuxi fiwurayen kodunjuma budu wo!» yeno.

25 Fuwurawadə adəa fangeranniya, jairo ajap-cane: «Assha! Adəgaia, wundu gəle njəkkawo cuwandi?» yera.

26 Isa tayia ninije: «Kambo yojiwawo, amma Alaro awiso yoji!» yeno.

27 Daji Biturusse tiro: «Akko andi awindeso kolliye nia njəgaiyenadə, awi gəle fandiye?» yenniya,

28 Isaye: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, leira wakkaje Tada Kambədə kəla kurisnju kərmaiye darajaayen napciya, nayi wua səgawwadə ye kuris kərmaiye mewun yindinlan nammuwe jiriya Israyilaye mewun yindindəa noduwi.

29 Koro wundu duwon cuni nangaro§ fado, bi

† 19:19 19.18-19 NL 20.12-16; Lew 19.18; SK 5.16-20 § 19:29 19.29 cuni nangaro - Isaa kasaccəna nangaro.

yeiya, bi kanna, bi bawa, bi ya, bi yalla, bi kulo koljēnadē mia mia cuwandi, koro ro sawisoye ye warasaji.

³⁰ Amma am burwoye ngəwu daryeyero waljai, koro daryeye ye burwoyero waljai,» yeno.

20

Misal kəma jərwu inabbe-a kidawunju-aye

¹ «Nodo bargaa Mai Samemayedə alamanju kam laa suwa ləp jərwinju inabbero kidawu madaaro culuwuna gai.

² Tayiro kidanja dabduyero dinariyus* fal fal biyaji cəne kasatkeranniya, tayia jərwinjuro kinodo.

³ Koro balde culuwe ci kasuwuyen am gade kida bawo napkada kiro.

⁴ Tayiro: “Nayi ye jərwinuro lenowo, awo kalkaldəa njadəkki,” yenniya,

⁵ cijane leyera. Kausu dawu-a duwor-a ye culuwe caye gai kido.

⁶ Koro yaye asar kiluwunniya, ci kasuwuyen am gade napkada cuwande tayiro: “Awiro dabdu sərəmbo na adən bowuro nammuwidə?” cəne tayia kiworo.

⁷ Tiro: “Wunduma kida sadənni nangaro,” yera. Daji tayiro: “Nayi ye jərwinuro lenowo!” yeno.

⁸ «Dunia mairiwuyenniya, kəma jərwuyedəye wakkilnjuro: “Kidawudəa bowone tayiro biyanja ye, am daryeyedən badinəmiya burwoyedəro yade,” yeno.

* **20:2** 20.2 dinariyus - Dinariyus faldə alwasi kida kawu falle.

⁹ Am dunia asar kida badijanadə kadiranniya, dinariyus fal fal kewando.

¹⁰ Daji am burwon kida badijanadə kadiranniya, awo am daryeyedəyēa kojəna cawandiro təmajana duwon, ndasonja ye dinariyus fal fal kewando.

¹¹ Kewandənniya, karwunja waje

¹² tiro: “A! Am daryeye ani sa fallo kida cadəna yaye, andi-a kalkallo kidəm! Andidə suwa ləp tawaniye dabdu sərambo kausu jau fit kələndenna ngənəptiyena, diye!” yera.

¹³ Amma kəma jərwuyedəyē falnjaro: “Sawa, awima diwi njəddəkkəni. Dinariyus fallo kida dabduye dioro kasaddəmma, gəna?”

¹⁴ Awo kaanəmdəa ngone lene, njikkənadə gairo kam daryeye yero yikkiya, raakko.

¹⁵ Kəndanilan rangəkke awo roni cəraana dikkiwawo wa? Ra, karwuni ngələdəro, wua sim diwin surumi?” yeno.

¹⁶ Adəgaima am daryeyedə burwoyero waljai, koro burwoyedə ye daryeyero waljai,» yeno.

Isaye kənyakkuyero kəla karmonju-a cidunju-ayen wuldu

(Mar 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Isa Jerujalembo ledu cədi duwon, kəla jawallen fuwurawanju mewun yindindəa səgəriro cuttuluwe tayiro:

¹⁸ «Fanowo, Jerujalembo leniye, Tada Kambədəa mukko wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-aro sərəccagane shara ro tuluwoye tiro cadde

19 mukko kərdiyayero casakke, tayi ye tia rujane kirwolan jajarjane kəskaro jajagane roro ceyesi. Koro kawu yakkua roaro walje ciji,» yeno.

*Lowo Yakuba-a Yahaya-aye
(Mar 10.35-45)*

20 Daji ya tadawa Jabadiye tadawanju yindi-a kallo na Isayero isane fuwunjun tungurumje awo laa cərawo cəne tia kiworo.

21 Isaye tiro: «Awi raam?» cəne tia kiworo. Kamudəye tiro: «Marne, kərmainəm fandəmiya, kolle tadawani yindi ania napca, fal kəmborammlan, fal ye wailanəmlan!» yeno.

22 Isaye tayiro: «Awo koruwwadəmaa nonuwwi. Ranguwe kənjaram† yakkidən yawi wa?» cəne tayia kiworənniya, tiro: «Aaa, rangiye!» yera.

23 Isaye tayiro: «Jire, kənjarammin yawi. Amma kəmborammlan so, wailanilan so naptadə, wu gəni kambo amargəkki, Bawani am kərejənədəro tayia dabbarjəgəna,» yeno.

24 Fuwurawa mewu gapcanadə adəa fangeranniya, yaana yindidəro gərgayeyera.

25 Daji Isa tayi sammaa bowoje tayiro: «Nonuwwa, maiya kərdiyaye talaawanjaa jauru raccaana, koro fuwumanjaso ye amnjaro kənduwo fəlejagai.

26 Amma dawundon ngai gəni. Wundu duwon dawundon kuraro waldu cəraanamadə wolodin-doro waljo!

† 20:22 20.22 kənjaram - Kənjaram bone njaye.

²⁷ Koro wundu duwon fuwumandoro waldu cëraanamadə kareandoro waljo!

²⁸ Adəgaima Tada Kambedə tiro nanwolodi caddoro gəni kadio, tidəma nanwolodi cədo ronju co am ngəwu merujoro kadio,» yeno.

Isaye kambu yindia isangaduwu
(*Mar 10.46-52; Luk 18.35-43*)

²⁹ Isa-a fuwurawanju-a bəla Jerikoyelan keluwunniya, am kada kadami tia geya.

³⁰ Kambu yindi ci jawallen napkada duwon, Isa kojiro fangeranniya, kowo sapcane: «Kəma, Tada Mai Daudaye, andia njunosane!» yera.

³¹ Jamadə tayiro jakkade mədək napca yera, amma cayeə kojənarə kowo sapcane: «Kəma, Tada Mai Daudaye, andia njunosane!» yera.

³² Daji Isa dajə tayia bowoje: «Awi nayiro njaddəkkiya, rawuw?» cəne tayia kiworo.

³³ Tayiye: «Kəma, sim fandiyeə, rayiye!» yera.

³⁴ Daji Isa tayia njunoje simnja leyeno. Sadəman sim cawande Isaa geya.

KIDA ISAYE JERUJALEMNIN

21

Isaye mai gai Jerujalembə ngawo
(*Mar 11.1-11; Luk 19.28-40; Yah 12.12-19*)

¹ Jerujalemba karənjane bəla Baitfajeyero na Kau Jaitunnedəro kadiranniya, Isa fuwurawanjuə yindi cunode

² tayiro: «Bəla fuwundoyedəro lenowo! Ngawuwiyama, koro laa kuttanjua tuwada nagəwi. Fərangowo kudowo!

³ Kam laaye nayiro awo laa cənia, tiro: “Kəmadə tayilan məradunjua,” wulgənowo! Sadəman tayia juwajiyi,» yeno.

⁴ Adəgaima awo Kəmande kuren ci nawiyen wuljənadə wakkayeno.

⁵ Tiye: «Fero Siyonnero* wulowo: “Akko mainəm nanəmbo kənde cədi, ti rokura bawoa kəla koroyen isi, kəla kuttayeman,»† cəna.

⁶ Fuwurawadə lejane awo Isa tayiro wuljəgənadəa kedo.

⁷ Daji korodə-a kuttanju-a na Isayero cawude kalwunja kəladəro ferjagane Isa juwane napkeno.

⁸ Jama kada ye kalwunja kəla jawallen feryera, laa ye dəlam kəri kəskaye kamjane kəla jawallen sərətkeera.

⁹ Am fuwu gərjana so, ngawonju jaana so kowo sapcane: «Hosanna,† Tada Mai Daudayero daraja tio! Bargaa ti cu Kəmandeyen isimadə! Hosanna, Mai Samemaro daraja tio!»† canı.

¹⁰ Isa Jerujalembo kərgaanniya, am bəlaye samma hangalnja caa cijəna: «Wundu kam attə?» cane keworo.

¹¹ Jamadəye: «Tima Nawi Isa kam bəla Najarat cidi Galileyedə wo!» yera.

Isa Fado Alayen

(Mar 11.15-26; Luk 19.45-48; Yah 2.13-25)

¹² Daji Isa balballa Fado Alayero ngaye ladomaso-a njuwomaso-a sammaa duje

* **21:5** 21.5 Fero Siyonne - Jama Jerujalembe. † **21:5** 21.5 Jak 9.9 † **21:9** 21.9 Hosanna - Alaa yungoriyo! † **21:9** 21.9 Jaw 118.25-26

tewur wuri canjimasoye-a napturam tattawar ladomasoye-a yea tɛmbalyeno.

¹³ Tayiro: «Kitawulan ruwuwada: “Fannidɛa fado moduwayelan bowojai,”† amma nayidɛ tia jongo gɛndewuyero kalakkew!»† yeno.

¹⁴ Daji Fado Alayen kambuwa-a ngurdiyiyaa na Isayero isane tayia isangayeyeno.

¹⁵ Wurawa rimannaye-a malɛmba Attauraye-a awo ajabba ajabba Isa cɛdidɛa carune, koro tadawa sanana ye Fado Alayen yiljane: «Hosanna, Tada Mai Daudayero daraja tio!» canidɛa fangeranniya, jaurɔ gɛrgajane

¹⁶ tiro: «Awo tadawa sanana ani wuljaidɛa fanɛmma wa?» yera. Isaye tayiro: «Aaa, fakkɛna. Ngaltɛma adɛa kitawulan kɛranuwwi wa? “Tadawa sanana-a timalla-a yakkɛme nia jajannjai!”»† yeno.

¹⁷ Daji Isa tayia kolje bɛrnidɛn culuwe bɛla Baitaniyero leje boyeno.

Isaye ya tarmuye baskudu
(Mar 11.12-14)

¹⁸ Wajɛnanjua suwa lɛp Isa bɛrniro waldi duwon, kɛna tia kida.

¹⁹ Ci jawallen ya tarmuye kirunniya, nanjuro kadio, amma kalu gɛnia, awima cuwandɛnni. Daji Isaye tarmudɛro: «Bare gadero tada yakkɛmmi!» yeno. Sadɛman tarmudɛ ngau ngamgenɔ.

²⁰ Fuwurawadɛ adɛa kerunniya, ajapcane: «Awiawin tarmu adɛ samdɛn ngau ngamgenɔ?» cane keworo.

† 21:13 21.13 Ish 56.7 † 21:13 21.13 Iri 7.11 † 21:16 21.16 Jaw 8.2

²¹ Isaye: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, nayi shekku bawoa kambørsendoaa, ranguwe awo tarmudəro yiddəkkənədəa diwi, koro adəa kojənaro kau kuruwu adəro: “Cine bərəmbo fidəgəne!” wulluwiya, wakkaji.

²² Kambørsendoaa, awi yaye moduwalan koruwiya, fanduwı,» yeno.

Kənduwo Isaye ndaran isi?

(Mar 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Isa Fado Alayero kərgaanniya, jamaa alamji duwon, wurawa řimannaye-a amwurawa jamaye-a nanjuro isane tiro: «Kənduwo filan awo ania dimi? Wundu niro kənduwo adəa njo?» cane tia keworo.

²⁴ Isaye tayiro: «Wu ye nayiro koro fal njaddəkki. Jaawudəa siwia, wu ye kənduwo filan awo ania dikkidəa nayiro wulnjagakki.

²⁵ Kasala Yahaya jamaro cəddənədə, sameyen kadio ra kamben?» cəne tayia kiworo. Daji kattenjan sawardane: «“Sameyen” wulliyea, andiro: “To, awiro gəle tia kasadduwwidə?” cəne sawori.

²⁶ Amma “kamben” wulliyea, jamadəa riniyena, dalilnjudə am samma Yayahaya nawiro ngojana nangaro.»

²⁷ Daji Isaro: «Noniyende,» yera. Isaye tayiro: «Wu ye kənduwo filan awo ania dikkidəa wulnjagakkiwawo,» yeno.

Misal tada yindiye

²⁸ «To, awi təmanuw? Kam laa tadanju yindia. Yim laa na tada burwoyedəro leje tiro: “Tadani, ku lene jərwuni inabben kida de!” yeno.

²⁹ Tadadäye: “A’a, raakkäni!” yeno, amma ngawo adäyen tämje leyeno.

³⁰ Koro bawadä na tada yindiyedäro leyenniya, ti yero caye gai wulyeyeno. Tadadäye: “To, bawa, lekki,” yeno, amma lejänni.

³¹ Kärma tayi yindi aniyen wundunja awo bawanju cëraanadäa cädo?» cäne tayia kiworo. Tiro: «Burwoyedäma,» yeranniya, Isaye: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, akki mowomaso-a jawarraso-a nayin burwonno nodo bargaa Alayero ngasayi.

³² Dalilnjudä Yahaya nandoro ise jawal jireye fälengeyeranniya, nayi tia kasadduwwi, amma akki mowomaso-a jawarraso-adä tia kasatkera. Adäa ruwwa yaye, tämmuwe tia kasadduwwi.

*Misal järwu agäriduwu käladowaye
(Mar 12.1-12; Luk 20.9-19)*

³³ «Akko misal gade yea fanowo! Kam laa kəma jərwuyə mbeji, jərwu inabbe cəde garje curodän bəlaa ingi inabbe tuluwoye laje soro kuruwu juworoye kidando. Daji jərwudəa jərwuwu laaro agərijiye bəlawuroro sapkada.

³⁴ Sa fərdoye karəngenniya, nuwanju cuwandoro kareawanju laaa na jərwuwudəyero kinodo.

³⁵ Amma jərwuwudə kareawanjudəa keda. Faldəa bakkerä, faldə yea roro keyeso, faldə yero dongur kauye gəpcagane kano.

³⁶ Koro walde cayemaa kojənarə kareawa gade kinodənniya, caye gai tayi yero keddo.

³⁷ Darye kəma jərwudəye: “Tadaniro daraja cadi,” cäne tadanju nanjaro kinodo.

³⁸ Amma jærwuwudæ tadanjudæa kerunniya, kattenjan: “Adæma warasamadæ wo! Arowo tia yejiyo, warasanjudæa ngoniyoy!” yera.

³⁹ Daji tia cadane jærwudælan cattuluwe roro keyeso.

⁴⁰ To, kæma jærwuyedæ isiya, awi jærwuwu aniro cæddi?» cæne tayia kiworænniya,

⁴¹ tiro: «Am jauro kælado aniro ajawu jau fælejiye roro ceyesi, koro am gade sa færdoyen tiro nemanju cadimadæro jærwunjudæa agærijjiyi,» yera.

⁴² Daji Isaye tayiro: «Ngaltema awo kitawulan ruwuwada adæa kæranuwwi wa?

“Kau duwon fado tandomaso wajanamadæ,
tima kau tandoye sammaro faidaaro waljænadæ
wo.

Adæ kændo Kæmandeye,
andiro jauro ajabba!”†

⁴³ Adæ nangaro nayiro wulnjagakki, Ala nodonju bargaa mukkonon cæmoye mukko jama gade awo ti cæraana cadimadæyero cakki.

⁴⁴ [Nonowo, kam kæla kau adæyero cukkurænamadæ nanamdi, koro kaudæ kambo cukkuriya, kæluwuro kalakci,» yeno.]

⁴⁵ Wurawa rimannaye-a Farisawa-a misal-lanju fangeranniya, kælanjaman mana kidoro asuyera.

⁴⁶ Daji jawal tia taye majai duwon, jamadæa riyyera, dalilnjudæ amdæ samma tia nawiro ngo-jana nangaro.

† **21:42** 21.42 Jaw 118.22-23

22

Misal masəna larusaye (Luk 14.15-24)

¹ Koro Isa walde misalnin tayiro wulyeyeno. Tiye:

² «Nodo bargaa Mai Samemayedə alama mai laa tadanju nangaro masəna larusaye dabbarjəna gai.

³ Maidə wolodiyanju laaa am masənarə dojənadəa bowoja isaro nanjaro kinodənniya, kəndero wayera.

⁴ Koro walde wolodiya gadea cunode tayiro: “Am dokkənədəro wulloxo: ‘Akko masənanidə deyada. Dalowani so, kənnawani kaisua so duwajana, awiso kərma dabbargada. Arowo masəna larusayero!’ ” yeno.

⁵ Amma am dojənadə mananjudəa awimaro ngojanni sapkadara. Laa kulonjaro, laa sariaramnjaro leyerə.

⁶ Am gapcənasodə ye wolodiyadəa cadane basarjane roro keyeso.

⁷ Maidə gərgaje sojiyanju cunode kamceji ania roro ceyese bəlanja kannun waryera.

⁸ Daji Maidəye wolodiyanjuro: “Akko masəna larusayedə dabbargada, amma am dokkənədə martawa tia boye cadanni.

⁹ Adə nangaro lenowo lai laisolan am fanduwwa sammaa masəna larusayero bowonowo isa!” yeno.

¹⁰ Daji wolodiyadə lejane lai lai jaane am cawandəna sammaa ngəlan diwin capcane isane, har larusaramdə damgeno.

11 «Maidə am dojenadəa kuroro kergaanniya, curonjan kam laa kalwu larusaye lujenni kiro.

12 Maidəye tiro: “Sawa, awiawin kalwu larusaye bawoa na adəro kergaam?” cəne tia kiworənniya, kamdəro awo wulduye katkero.

13 Daji Maidəye wolodiyanjuro: “Tia si-a mukko-alan gerowo deyan curo duwu cələm pəttero gəpkənowo, nadən so ye tədi, sheri ye naldi,” yeno.

14 Nonowo, am bowojənadə ngəwu, amma tayi kərejənadə gana,» yeno.

Kambiwu kəla akki njoyen
(Mar 12.13-17; Luk 20.20-26)

15 Daji Farisawadə lejane sawardane jawal Isaro curo mananjuyen bələa laduwuye mayera.

16 Fuwurawanja-a am Mai Hirudussa jaana laa-aa nanjuro canode tiro: «Sayinna, ni kam jirema ye, jawal Alaye kalkallo yikkərami yero noniyena, dalilnjudə wundumaa rinəmmi ye, gayirnəmmi ye nangaro.

17 To, awi təmanəm? Kaisarro* akki njodə halal ra haram?» cəne tia keworo.

18 Amma Isa niadiwinjadəa asuje tayiro: «Mənafəkka! Awiro wua rijamsuwi?

19 Wuro dinariyus tilan akki biyanuwidəa fəlesəgənowo rukke!» cəne dinariyus tiro kekkudo.

20 Tayiro: «Cu-a kəla-a wunduye tilan dasaa?» cəne tayia kiworənniya,

* 22:17 22.17 Kaisar - Gomna kura Rombe.

²¹ tiro: «Kaisarre,» yera. Daji Isaye tayiro: «Ngaimaa, awo Kaisarredæa Kaisarro yowo, koro awo Alayedæa Alaro yowo!» yeno.

²² Adæa fangeranniya, tia jauru ajapcane koljane sapkadara.

*Kambiwu kæla cinowo duniayen
(Mar 12.18-27; Luk 20.27-40)*

²³ Yim adæman Sadusiya laa, tayi cinowo duniaye bawo wuljaidæ, na Isayero isane tiro koro cadde:

²⁴ «Sayinna, Nawi Musaye: “Kam laa tada bawo bawoje kamu koljia, yanjugæna kamunjudæa niyajo tiro kaduwu majuwo!”† cænna.

²⁵ Akko curonden yaana tultur mbeji. Burwoyedæ kamu ngoje tada cuwandænnin bawoje kamunjudæa yanjugænarø kolyeyeno.

²⁶ Yindiyedæ-a yakkuyedæ-a yero ngai wakka-jiye, har ti tulurredæ kamudæa cæmoye bawoyeno.

²⁷ Ngawo adæyen kamudæ ye bawoyeno.

²⁸ To, tayi tulturso tia camowonadæ, cinowo duniayen kamu wundunjayero walji?» cane tia keworo.

²⁹ Isaye tayiro: «Nayidæ fattuwuwwa, dalil-njudæ kitawu bi kænduwo Alaye nonuwwi nangaro.

³⁰ Cinowo duniayen larusa so, niya so cadiwawo, tayi alama malaiyawa samelan dasaanadæ gairo waljai.†

† **22:24** 22.24 SK 25.5 † **22:30** 22.30 malaiyawa gai - Sawisoro na Alayen roa dasayi, gadero sanuiwawo. Adæma nangaro samelan kaduwu mada bawo.

31 Koro karmon cidudə, awo Ala kitawulan nayiro wulnjaanadəa kəranuwwi wa?

32 Tiye: “Wuma Ala Ibrahimbe-a Isakuye-a Yakubaye-a wo,”† cənna. Ti Ala am nunaye gəni, am roaye, diye!» yeno.

33 Jamadə adəa fangeranniya, tai dajane alam-dunjudəa ajapkera.

Wadawa samman finja kura wo?

(Mar 12.28-34)

34 Farisawadə Isa Sadusiyadəa manan yapcəgənarə fangeranniya, captane nanjuro kadira.

35 Curonjan maləm Attauraye laa tia rijapturo tiro:

36 «Sayinna, wadawa curo Attaura Nawi Musayedən finja kura wo?» cəne tia kiworo.

37 Isaye tiro: «“Ala Kəmanəmba karwunəm ngan, ronəm ngan, hangalnəm ngan raye!”†

38 Adəma wada kura burwoye wo!

39 Koro yindiyedə ye ti gai: “Kəmaskinəm yea kəlanəm gairo raye!”†

40 Wada yindi anima fərdu Attaura Nawi Musaye-a kitawuwa nawiyaye-a sammaye!» yeno.

Almasiwudə Tada Mai Daudaye

(Mar 12.35-37; Luk 20.41-44)

41 Farisawadə nadən captana duwon, Isaye tayiro:

† **22:32** 22.32 NL 3.6 † **22:37** 22.37 SK 6.5 † **22:39** 22.39 Lew 19.18

42 «Awi kēla Almasiwudəyen tēmanuw? Ti tada wunduye?» cēne tayia kiworo. Tiro: «Tada Mai Daudaye!»‡ yera.

43 Daji Isaye tayiro: «Adəgaimaa, ndayilan gəle Mai Dauda Ruhu Alayen tia Kəmalan bowoyeno? Tiye:

44 “Kəmandeye Kəmaniro: ‘Namme kəmboramman duwon, kəladowanəmba cidiya sinəmbəro yakkəkko!’ cənna.”†

45 Mai Daudaye tia Kəmalan bowojənədə, ndayilan gəle Almasiwudə tadanjuro walji?» yenniya,

46 wundunjama rakce tiro jaawu cinni. Koro adən fuwun wunduma gadero cinju mudu kaje tiro koro cəddənni.

23

*Hal maləmba Attauraye-a Farisawaye-a
(Mar 12.38-40; Luk 20.45-47)*

¹ Daji Isaye jamadə-a fuwurawanju-aro:

² «Maləmba Attauraye-a Farisawa-adə napturam Nawi Musayen napkada.*

³ Adə nangaro awo nayiro wulnjagai sammaa dewo gaiwo. Amma bare kəndonjadəa diwwi, dalilnjudə awo wuljanadəa cadiwawo nangaro.

⁴ Katkun kurwəwu dama bawo casakkere ngawana ambero gənajagai, amma tayi kəlanja ngulondonjama casange tayia banajagawo.

‡ **22:42** 22.42 Tada Mai Daudaye - Kaduwu Mai Daudaye, kaala Almasiwu Alaye. † **22:44** 22.44 Jaw 110.1 * **23:2** 23.2 napturam Nawi Musaye - Kənduwo jamaro mana Alaye alamduwu-a fisarduwu-aye.

5 Kəndonja sammaa am tayia caroro cadī. Layanja mana Alaye ye fatatallo cadī, gəsər kalwunjaye ye kuruwuro cadī.†

6 Masəna kuralan na darajaa-a dandallan napturam fuwuye-a caraana,

7 koro kasuwulan am tayiro lewa darajaye cadde tayia Sayinnalan bowojaiya, jaumaro caraana.

8 «Amma nayidə, bare Sayinnalan bowonjanni, dalilnjudə maləmn̄do fal, nayi samma ye kərəmiya nangaro.

9 Koro dun̄ia adən bare wundumaa Bawalan bowonuwwi, dalilnjudə Bawando fal, ti samelan dəganadə.‡

10 Koro bare fuwumalan bowonjanni, dalilnjudə fuwumando fal, ti Almasiwudə.

11 Kam curondon kuramadə wolodindoro walji.

12 Nonowo, wundu yaye kəlanjua jajakən̄amadə, tia bassai. Koro wundu yaye kəlanjua awimaro ngojənnimadə, tia jajakcai.

*Kuttunja maləmba Attauraye-a Farisawa-a!
(Luk 11.37-54)*

13 «Kuttundo maləmba Attauraye-a Farisawa-a, nayi mənafəkkaso! Cinna nodo bargaa Mai Samemayero ngawoyedəa ambo jakkəgəwwa. Nayi kəl̄ando ye ngawuwwi, koro am tiyen ngaworo majaidə yero dap̄kəgəwwa.

14 [Kuttundo maləmba Attauraye-a Farisawa-a, nayi mənafəkkaso! Kamu kwa fac̄cəgənaasoye

† 23:5 23.5 laya - Laya yauidiyaudi mana Alaye kəlan ruwuwada ngum-a ngasu-aro tudəganadə. ‡ 23:9 23.9 Bawa - Bawa buye gəni, adinne.

kəndanja sammaa buwi ye, halndo gəraduro fuwu jamayen moduwa kuruwuro gərnui ye. Adə nangaro ajawundo leiran jairo kura!]

¹⁵ «Kuttundo maləmba Attauraye-a Farisawa-a, nayi mənafəkkaso! Kərdi falla adinndoro kalakturo bəram kura kura konuwe lardu lardu gawi. Təmjiya, tia kannuma nayimaa jairo konjanaro kalanguwi.

¹⁶ Kuttundo simoduwu kambuwaso! Nayiye: “Wundu duwon kəla Fado Alayelan kansijuwuidə, awima gəni. Amma kam kəla dinar Fado Alayen dəganadəyelan kansijuwuiya, kansinju tia cə dai!” nuwi.

¹⁷ Nayi kambuwa hangal bawoaso! Ndasonja gəle kura wo, dinardə ra Fado Alaye dinardəa tayirro kalakciyidə?

¹⁸ Koro nayiye: “Wundu duwon kəla laya duwadurambelan kansijuwuidə, awima gəni. Amma kam kəla sadaa laya duwaduramdən gənaadadəyen kansijuwuiya, kansinju tia cə dai!” nuwi.

¹⁹ Nayi kambuwaso! Ndasonja gəle kura wo, sadaadə ra laya duwaduram sadaadəa tayirro kalakciyidə?

²⁰ Adə nangaro kam kəla laya duwaduramben kansijuwunamadə kəla laya duwadurambe-a awo kəlanjun gənaada samma-ayen kansigiwo.

²¹ Koro kam kəla Fado Alayen kansijuwunamadə kəla Fado Alaye-a ti curonjun dəganama-ayen kansigiwo.

²² Koro kam kəla sameyen kansijuwunamadə kəla kuris kərmaiye Alaye-a ti kəladən napcənama-ayen kansigiwo.

23 «Kuttundo malamba Attauraye-a Farisawa-a, nayi mənafəkkaso! Karasu so, bulu kaskasi so, nana soman jakka tuluwuwi, amma awo Attauralan adəa nankuran kojənadəa kolluwwa: jire dio so, kanjimari fəleduwu so, aman roda so. § Adəa kolluwwin awo ani yea dio wajimnjaana.

24 Nayi simoduwu kambuwaso! Kandana cejenuwi, amma karimo yunduwi!*

25 «Kuttundo malamba Attauraye-a Farisawa-a, nayi mənafəkkaso! Nayi ngawo tasaye-a gəmdowolombe-adəa tulluwe tayirro kalanguwi, amma curonjudə awo ndallada so, ndəlambe solan cəmbəřəna.

26 Farisa kambu! Burwon curo tasaye-a gəmdowolombe-adəa tulle duwon, ngawodə ye tayirro waljo!

27 «Kuttundo malamba Attauraye-a Farisawa-a, nayi mənafəkkaso! Nayi alama kauri garuda bullan cingada gai, ti ngawoyen kuroro shawa, amma curon silla am sanunaye-a awo tayirnambuye jiri jiri-an cəmbəřəna.

28 Ngaima nayidə, am ngawondo carune jirewuro ngonjai, amma curondodə nanmənafək-a nandiwi-an cəmbəřəna.

29 «Kuttundo malamba Attauraye-a Farisawa-a, nayi mənafəkkaso! Kauriya nawiya kureye tanduwi, taktuwuram jirewuye ye janenuwi.

§ 23:23 23.23 Karasu so, bulu kaskasi so, nana so - Jire dio so, kanjimari fəleduwu so, aman roda sodə, tayi jakka kaluyedəa faidan kojana. * 23:24 23.24 Kandana cejenuwi, amma karimo yunduwi! - Kandana-a karimo-adə yindi samma haram. Awo təngəřima carune wayera yaye, awo jaumaro kura carune wajanni.

³⁰ Nayiye: “Ca jaman amwurawandesoyen kərgaiyea, tayiro kəldəgəiye bu nawiyadəa finiyende,” nuwi.

³¹ Ngainin nayima kaduwu am nawiyadəa ceyesənaye nuwe shedanuwi.

³² To, kəndo diwi amwurawandoyedəa təmogənowo!

³³ Nayi kadiya, kaduwu fusiyyeso! Ndayilan gəle ranguwe ajawu kannuyero kanuwi?

³⁴ Adə nangaro wudə nawiya-a rashiduwa-a maləm̄ba Attauraye-a nayiro juwanjagakki. Laanja kəskaro jagəwe roro yejuwi, laanja yea dandallandon kirwolan kowonuwe bəla bəlan tayia basarnuwi.

³⁵ Adəma nangaro jirewuye dunia adəye bunja samma kəlandoro cukkuri, bu duwon jaman Nawi Haabila jiremadəyen tamiya har jaman Nawi Jakariya tada Barakaye katte Fado Alaye-a laya duwadurambe-ayen ronju tuluwuwadəyero kudero samma fidənadə.

³⁶ Jiremaro nayiro wulnjagakki, awo ani samma am jaman adəyemaro wakkajiyi.

Karwukutta Isaye Jerujalembo

(Luk 13.31-35)

³⁷ «Jerujalem, Jerujalem, nayi duwon nawiyadəa roro yejuwe am juwanjaanadəro dongur kauye gəgəpkəwe sanuidə! Alama kuwui tadawanju fefedowanjun jakcidə gai, ngəwuro nayia nanin captundo raakkəna, amma wayew.

³⁸ Akko fanndo de sul kolnjaana.†

† **23:38** 23.38 fanndo de sul kolnjaana - Ala nguwanjan culuwuna.

39 Nayiro wulnjagakki, gadero wua suruwawo, har nayiye: “Bargaa ti cu Kəmandeyen isimadə!” wulluwiro.»

24

Jawawi Isaye

kəla wurdu Fado Alaye-a sidu duniaye-ayen

(Mar 13.1-37; Luk 21.5-38)

¹ Isa Fado Alayen culuwuna leji duwon, fuwurawanju nanjuro isane tiro tando tando Fado Alayedəa fəleduwuro badiyera.

² Amma Isaye tayiro: «Awo ani sammaa ruwwa, gəna? Jiremaro nayiro wulnjagakki, kau ani sammaa wurjane fijai, har tiloma kəla kamanjuyen gapciwaworo walji,» yeno.

Badiduram boneye

(Mar 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Isa kəla Kau Jaitunnen napcəna duwon, fuwurawanju runjan isane tiro: «Andiro wul-sagane, sawi awo ani wakkajai? Koro sa kəndenəm-a sidu duniaye-aye cədiya, awi alama duwon ambo fəlediyidə wo?» cane tia keworo.

⁴ Isaye tayiro: «Hangal gənanowo, bare wunduma nayia njawatkənni!

⁵ Am ngəwu cunilan* isane: “Wuma Almasiwudə wo!” cane am kada cawatki.

⁶ Kəriwu na karənso-a kuruwuso-alan nukcənaro fanuwiya, bare hangalndo cijənni! Sai awo ani burwon wakkajaiya duwon, amma sa njerorambe kua yaye cədənni.

* **24:5** 24.5 cunilan - Cu Almasiwu Alaye kəlanjaro ngojane tayima ti wo cani.

⁷ Lardu-a lardu gade-a lawaladai, koro kərmai-a kərmai gade-a ye kattenjan kəriwu gərjai. Kəna ye na naro ngayi, koro cidi ye na gadegaden loloji.

⁸ Awo ani samma badiduram boneye bas, alama kamu tia curo lejəna gai.

⁹ «Daji nayia njadane basarnjane roro njeyesi, koro cuni nangaro† jama duniaye samma wanjai.

¹⁰ Daji am ngəwu ye wua ganja koljai. Laa aman amanjaye jawui, laa gade yea wajai.

¹¹ Koro nawiya kattuwuye isane am kadaa jambajane cawatki.

¹² Kəla jirenambu tərğanayen kərawo am ngəwuye təgərđi.

¹³ Amma kam mərje har sa njerorambero‡ dəganamadə njəkkawo cuwandi.

¹⁴ Koro kawuri kəji nodo bargaaeye adə ye jama duniaye sammaro shedaro wuldiyi duwon, daji njeroramdə isi.

Bone kura

(Mar 13.14-23; Luk 17.20-37; 21.20-24)

¹⁵ «Adə nangaro sa duwon awo waada jauro batti masiwa kudoma lawarnju Nawi Daniyel ruwujənadə na jauro darajaan daada ruwiya,† (Kəradumadə asujo!),

¹⁶ daji am lardu Yahudiyayen dasaanadə cija kauro cagaso leja!

¹⁷ Kam kəla soronjuyen dəganadə bare jəpce kare ngoduro curo sorodəyero ngaanni!

† **24:9** 24.9 cuni nangaro - Isaa kasadduwwa nangaro. ‡ **24:13** 24.13 sa njerorambe - Kənde Tada Kambədə. † **24:15** 24.15 Dan 9.27; 11.31; 12.11

18 Koro kam kulolan dëganadë ye bare kalwunju ngoduro waldënni!

19 Yim anin kamu curoa so, nganji cëmbia sodë, kuttunja!

20 Bare kasondo nangëřilan§ bi yim tustuyen wakkajënni Alaa korowo!

21 Dalilnjudë sadën bone jauro kuttu mbeji, bone duwon sa dunia alaktënadën tai kuro kudero ngaltema jirinja tuwandënni fuwu yen fagat tuwandiawo nangaro.

22 Koro ca Këmande bone adëye kawunju fulujënnia, wunduma njëkkawo cuwandiawo. Amma am kërejënadë nangaro kawudëa fuluji.

23 Sa adën kam laaye nayiro: “Akkonju Almasiwudë!” bi “Towonju ti!” cënia, bare tia yasarawwi!

24 Dalilnjudë almasiwuwa kattuwuyeso-a nawiya kattuwuyeso-a isane alama kura so, awo ajabba ajabba so cadëne, yoyenoa, har am kërejënadëmaa jambajane cawatki.

25 Akko kawu wakkajidëro, adëa nayiro wulnjagakkëna.

26 Adë nangaro am laaye nayiro: “Towonju ti karaalan!” cania, bare lenuwwi. Bi “Akkonju ti curo ngimben!” cania, bare tayia yasarawwi.

27 Jiri same adinnamlan har fëdero cuwalde wassidë gai, kënde Tada Kambedë ye ngai.

28 Na řiwa dëganalan kowuwaso ye captai.

Kënde Tada Kambedëye
(*Mar 13.24-27; Luk 21.25-28*)

§ 24:20 24.20 nangëri - Curo lardu yaudiyayen sanju jauro samsu ye, kuttu ye.

²⁹ «Sadəman ngawo bone yim aniyen kəngal cələmbo walji, kumbal ye nurnju ciwawo, sil-lowuwaso ye samelan casuri, koro kənduwowa sameye ye jauro lolojai.

³⁰ Daji alama Tada Kamedə samelan fəlediye. Daji jama duniaye samma karwunja kuttaji, koro Tada Kambe kənduwoa-a jauro darajaa-a kəla fofou sameyen isi carui.†

³¹ Adəgaima malaiyawanjua nuktu kura kangadiyen cunode talgəmo duniaye dewu samman tai ci dajiram sameyesoro yade amnju kərejənədəa capcai.

Misal ya tarmuye

(Mar 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² «Ya tarmuyen misal adəa asunowo! Sa fəktu badije kalu řijiya, nangəri karənjənarə nonuwwa.

³³ Ngaima awo ani samma wakkajai ruwiya, ti cinnalan del karənjənarə* nonowo!

³⁴ Jiremaro nayiro wulnjagakki, am jaman adəye sanuiwawo, sai awo ani samma wakkajaiya duwon.

³⁵ Same-a cidi-a baworo waljai, amma manani təmmaro baworo waljiwawo.

Faadaro dəgaiwo!

(Mar 13.32-37; Luk 21.34-38)

³⁶ «Amma yim bi sa duwon awo ani wakkajaidəa wunduma nojənni. Bawadəro kajia, malaiyawa samelan dasaana ye nojanni, Tadadə ye nojənni.

† **24:30** 24.30 Dan 7.13-14 * **24:33** 24.33 ti cinnalan - Tada Kamedəye kəndənju del karənjəna.

³⁷ Kənde Tada Kambedəye alamanju jaman Nawi Nuhuye gai.

³⁸ Awoa jaman adən kawu ingi tufanaye isidəro, amso jawui ye, casai ye, larusa so, niya so cadi ye ngai duwon, har yim ise Nawi Nuhu curo maaradəyero kərgawo.

³⁹ Nanjama nangi duwon, ingi tufanaye ise tayi sammaa siyeyeno. Kənde Tada Kambedəye ye adəgairo walji.

⁴⁰ Daji yim adən kongwa yindi kulolan duwon, fal ngojane fal koljai.

⁴¹ Koro kamu yindi ye nedu cadi duwon, fal ngojane fal koljai.

⁴² «Adə nangaro faadaro dəgaiwo, dalilnjudə yim Kəmando isidəa nonuwwi nangaro.

⁴³ Amma adəa nonowo, ca kəma fadoyedə sa barwu bune fannjuro isidəa nojənaa, faadaro dəgane tia kolje fannjuro ngayiwawo.

⁴⁴ Adəgaima nayi ye faadaro dəgaiwo, dalilnjudə sa təmanuwwilan Tada Kambedə isi nangaro.

*Misal wolodiya amanna-a aman bawoa-aye
(Luk 12.35-48)*

⁴⁵ «Wundu gəle wolodi amanna ye, hangalla yedə wo, ti duwon kəmanja tia kəreje wolodiya amanjuro nuwanja kəmboye sa təraanan njoro galajənadə?

⁴⁶ Kəjinju wolodi kəmanju waldiya, ngai cədi najiyidə!

⁴⁷ Jiremaro nayiro wulnjagakki, kəmadə kəndanju sammaa mukko wolodi adəyero cakki.

⁴⁸ Amma ca wolodi adə ti kam batti duwon karwunjun: “Kəmani duwan isiwawo,” cəne

⁴⁹ wolodiya amanjua babaktu badije mbalmaso-a kallo jawune casairo walyenoa,

⁵⁰ daji wolodi adəye kəmanju yim təmajənni-a sa nojənni-alan ise

⁵¹ tia kirwolan jajarje curo mənafəkkayero cakki. Nadən so ye tədi, sheri ye naldi.

25

Misal kəlayakku mewuye

¹ «Sa adən* nodo bargaa Mai Samemaye alanmanju ferowa kəlayakku mewu fatəlanja ngojane mai lariusayedəa kaptuwuro caluwunadə gai.

² Curonjan uwu hangal bawoa, uwu ye hangalla.

³ Tayi hangal bawoadə fatəlanja ngoyeranniya, kəndawu ngojanni.

⁴ Amma tayi hangalladə fatəlanja-a kalwo curon kəndawu gadea-a ngoyera.

⁵ Mai lariusayedə duwan isənnidə, tayi sammaa kənəm ngoyeno.

⁶ Dawu buneyen kowo laa nukce: “Akkonju mai lariusayedə! Luwowo tia kapkənowo!” yeno.

⁷ Daji kəlayakku ani samma cijane fatəlanja dabbardu badiyera.

⁸ Amma tayi hangal bawoadəye hangalladəro: “Andiro kəndawu gana sadowo, fatəlawande no cadil!” yeranniya,

* 25:1 25.1 Sa adən - Sa Tada Kambədə duniaro walde isidən.

9 hangalladāye: “A’a, andi-a nayi-aa sadi-wawo. Lenowo na ladomasoyen yiwowo!” yera.

10 Këndawu njuworo ledu cadi duwon, mai larusayedā kadio. Tayi dabbardanadā ti-a kallo na ngāmāri larusayero ngasaane cinnadā jakkera.

11 Ngawo adāyen kēlayakku gapcanadā ye isane tiro: “Barganēmmin, barganēmmin, andiro cinnadāa fērēmsaganeye!” yera.

12 Amma mai larusayedāye: “Jiremaro nayiro wulnjagakki, nayia nonjakkēni,” yeno.

13 To, nayi ye faadaro dēgaiwo, dalilnjudā yimnju bi sanju nonuwwi nangaro.

Misal kēma-a wolodiyanju-aye

(Luk 19.11-27)

14 «Koro nodo bargaa Mai Samemaye alamanju kam laa bēlawuro cadi cāne wolodiyanju bowoje kēndanju mukkonjaro cakkēnadā gai.

15 Wundunja yayero kēla raktunjuyen talanti† kaino. Kam fallo uwu ce, fallo yindi ce, fal yero fal kaino. Daji bēlawuroro leyeno.

16 Sadāman kam talanti uwu cēmowonamadā leje tayilan sawur cāde riwa uwuye kiwando.

17 Kam yindi cēmowonamadā ye adēgai cāde riwa yindiye kiwando.

18 Amma kam talanti fal cēmowonamadā leje bēlaa laje wuri kēmanjuye gērayeno.

19 «Ngawo kawu kadayen kēma wolodiya aniyedā bēlawuron kadinniya, tayi-a balas kedo.

† 25:15 25.15 talanti - Talanti faldā alama alwasi kida kērwu mewu wuriye gai.

²⁰ Kam talanti uwu cəmowonamadə ise gade uwu cuwude tiro: “Barganəmmin, talanti uwu simmadə, akko gade uwu riwaro fandəkkəna,” yeno.

²¹ Kəmanjuye tiro: “Wuse, wolodi ngələma, amanma! Awo ganan aman dimmadə, awo ngəwu mukkonəmbo yakkəkki. Are kallo kəji faniyo!” yeno.

²² Kam talanti yindi cəmowonamadə ye ise tiro: “Barganəmmin, talanti yindi simmadə, akko gade yindi riwaro fandəkkəna,” yenniya,

²³ kəmanjuye tiro: “Wuse, wolodi ngələma, amanma! Awo ganan aman dimmadə, awo ngəwu mukkonəmbo yakkəkki. Are kallo kəji faniyo!” yeno.

²⁴ Daji kam talanti fal cəmowonamadə ye ise tiro: “Barganəmmin, ni kam jauro nokkəna. Na nadəmmilan kalanəmi, koro na kasuni finəmmilan mowomi nangaro,

²⁵ rinjəkke lekke bəlaa lakke wurinəmdəa gərayekko. Akko awonəm,” yeno.

²⁶ Amma kəmanjuye tiro: “Ni wolodi kələdo, kam bowuye! Na nadəkkənilan kalanəkki, koro na kasuni finəkkənilan mowokkiro nonəmna, gəna?”

²⁷ Ca wuřinidəa bankilan gənanəmnaa, waldunidən wuřini riwanjua mowokkəna.

²⁸ To, talanti faldəa nanjun mowowo, kam nanjun mewuadəro yowo!

²⁹ Wundu duwon nanjun awoamadə,‡ tiro

‡ **25:29** 25.29 wundu duwon nanjun awoamadə - Kam mana Isaye fanjidə, nodunju cərgane caye kojənarə asuji.

casargane ngəwuro walji, amma kam nanjun bawomadə, § awo cədanadəmaa tilan camoyi.

³⁰ Wolodi faida bawoa adəa deyan curo duwu cələm pəttero gəpkənowo, nadən so ye tədi, sheři ye naldi,” yeno.

Jama duniaye sammaro shara kamduwu

³¹ «Sa Tada Kambedə darajanjua malaiyawa samman kundenno walde isiya, kəla kurisnju kərmaiye darajaayen nərpi.

³² Jama duniaye samma fuwunjun captai, jiri səni dimiya-a kaniya-aa firjidə gai, kam kamanju-aa firje tayia kəwu yindiro yakci.

³³ Dimiyadəa kəmboramnjuro cakki, kaniyadə yea wailanjuro.

³⁴ Daji Maidəye tayi kəmboramnjuyedəro: “Nayi Bawani barga dəmɲjaanadə, arowo nodo bargaa duwon kawu dunia alaktənayen nayiro dabbargaadadəa gandowo!

³⁵ Awoa kənania duwon, awo kəmboye sew. Ngudunia yen, awo kənjaye sew. Wu kusotto yen, sisawuw.

³⁶ Kajəmuni bawo yen, awo jaktuye sew. Wu dondi yen, kisseyew. Kosoro sasakkəna yen, naniro kadiw,” cəni.

³⁷ Daji am jirewu aniye tiro: “Kəma, yimbi nia kənanəmba ngiruiye duwon, awo kəmboye ngeiye? Ra, ngudunəmba duwon, awo kənjaye ngeiye?

§ 25:29 25.29 kam nanjun bawomadə - Kam mana Isaye fanji-wawodə, nodunju ganadəmaa tilan camoyi.

³⁸ Yimbi kusottoro walyem duwon, njuriye nia ngisayiye? Ra, kajəmunəm bawo duwon, awo jaktuye ngeiye?

³⁹ Yimbi ni dondi bi kosolan duwon, njuriye nanəmbo kadiye?” canı.

⁴⁰ Maidəye: “Jiremaro nayiro wulnjagakki, sawi duwon kəramiyani aniye gananjaro ser yidduwiya, wumaro sidduw,” cəni.

⁴¹ Daji Maidəye tayi wailanjuyedəro: “Nayi baskuwadadə, nani kollowo kannu təmmaro nuiwawo Yiwulis-a malaiyawanju-aro dabbar-jaanadəro ngawowo!

⁴² Awoa kənanıa duwon, awo kəmboye siwwi. Ngudunia yen, awo kənjaye siwwi.

⁴³ Wu kusotto yen, səsaawwi. Kajəmunı bawo yen, awo jaktuye siwwi. Wu dondi yen, kosolan yen nanıro isuwwi,” cəni.

⁴⁴ Daji tayi ye tiro: “Kəma, yimbi kənanəmba nıa ngıruiye? Bi ngudunəmba, bi kusotto, bi kajəmunəm bawoa, bi dondi, bi kosolan duwon, nıa njuruiye nıro ngıstuwuro wayeiye?” canıya,

⁴⁵ Maidəye: “Jiremaro nayiro wulnjagakki, sawi duwon tayi aniye gananjaro ser njəddoro wanuwiya, wumaro njəddoro wanuw,” cəni.

⁴⁶ Daji tayidə ajawu sawısoyero ngasayı, amma jırewudə ro sawısoyero ngasayı,» yeno Isaye.

KARMO-A CIDU-A ISAYE

26

*Isaa roro njejoro mada
(Mar 14.1-2; Luk 22.1-2; Yah 11.45-57)*

¹ Isa mana ani sammaa cæde kerænnya, fuwura-rawanjuro:

² «Sala Laya Njækkayirambero kawu yindi gapcoro nonuwwa, koro Tada Kambedæa mukko ambero særæccagane kæskaro tia jajagane roro ceyesi,» yeno.

³ Daji wurawa řimannaye-a amwurawa jamaye-a fado řiman kura tiro Kaifas caniyen captane

⁴ sawardane Isaa nangalan tame roro njejoye nia ngoyera.

⁵ Amma tayiye: «Sai sala kojiya duwon, bare jama hangalsango casangænni!» yera.

*Kamu laaye Isaa sittæranjuro dabbarduwu
(Mar 14.3-9; Yah 12.1-8)*

⁶ Isa bæla Baitaniyelan fado Siman dærimayen*

⁷ masæna cædi duwon, kamu laa sændal curonjun kawudi jauru tamanna ngoje ise kawudidæa kæla Isayero fiyeyeno.

⁸ Fuwurawadæ adæa kerunnya, kutturo carune kattenjan: «Awiro kawudidæa basarjidæ?

⁹ Ca adæa wuři kadaro calade wuřidæa talaawaro cadæna!» yera.

¹⁰ Isa adæa asuje tayiro: «Awiro kamu adæa suwolluwi? Wuro awo jauru ngæla sæddæna.

¹¹ Talaawasodæ sawisoro curondon mbeji, amma wudæ sawisoro gæni curondon dægakki.

¹² Kawudi adæa tiyiniro fiduwunjudæ, sittæraniro wua dabbarseyeno.

¹³ Jiremaro nayiro wulnjagakki, ndaran yaye curo dunia ngayen kawuři kæji adæa wuljai

* **26:6** 26.6 Siman dærima - Ti calan dærima duwon ngajænadæ.

nguson, kamu adəa takturo awo səddənədə yea wuljai,» yeno.

*Yahusa Iskariyot Isaa sərəttuwuma
(Mar 14.10-11; Luk 22.3-6)*

¹⁴ Daji mewun yindindəye falnja, kam tiro Yahusa Iskariyot canidə, na wurawa rimannayero leje

¹⁵ tayiro: «Isaa mukkondoro yakkəkkia, awi wuro siwi?» cəne tayia kiworənniya, cungo riwullaye fiaku mukkonjuro kesakko.

¹⁶ Daji sa adən Yahusa dama Isaa tayiro sərəttuwuye mada badiyeno.

*Masəna sala Laya Njəkkayirambe
(Mar 14.12-21; Luk 22.7-13; Yah 13.21-30)*

¹⁷ Yim burwoye sala Burodi Yis Bawoaye kidənniya, fuwurawadə na Isayero isane tiro: «Ndarən masəna layayedəa niro dabbarnjəgəyiye bumi?» cane tia keworo.

¹⁸ Isaye: «Bərnidəro ngawowo, na kam laayero lenowo tiro wullowo: “Sayinnaye niro sanju del karənjəna, fuwurawanju-a rokko masəna layayedəa fannəmlan cadı,” yeno.»

¹⁹ Daji fuwurawadə jiri Isa tayiro wuljəgənədə gai kedo. Adəgaima masəna layayedəa dabbaryera.

²⁰ Kəngal kikkurənniya, Isa mewun yindində-a rokko masənarə napkera.

²¹ Masəna cadı duwon, Isaye: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, kamndo fal wua mukko kəladowayero sərənsiyi,» yeno.

22 Karwunja jauro kuttaje fal fallen wundu yaye: «Kəma, wuma wa?» cəne tia koro badiyeno.

23 Isaye tayiro: «Kam duwon wu-a buwururo mukko yakkiyenadə, tima wua sərəttuwumadə wo.

24 Tada Kambedə saptidəma,† jiri kəlanjun kitawulan ruwuwadadə gai, amma kam duwon Tada Kambedəa kəladəwanjuro sərəcciyidə, kuttunju! Kam adə tambənnima tiro ngalwo!» yeno.

25 Daji Yahusa kam tia sərəttuwumadəye: «Sayinna, wuma wa?» yenniya, Isaye tiro: «Nimaye wulləmma,» yeno.

Masəna Kəmaye

(Mar 14.22-26; Luk 22.14-23; 1Kor 11.23-25)

26 Masəna cadi duwon, Isa burodi ngoje Alaro ardiyenniya, fəsakce fuwurawadəro ce: «Ngonowo buiwo, adə tiyini,» yeno.

27 Koro kənjaram ngoje Alaro ardiyenniya, tayiro ce: «Nayi samma yaiwo,

28 dalilnjudə adəma buni aman ndəptaye‡ duwon biwu am kadaye gawurdu nangaro fidənadə wo.†

29 Nayiro wulnjagakki, na adən fuwun gadero ingi inabbe§ adəa yakkiwawo, har yim nayi-a rokko nodo bargaa Bawaniyelən bərinno yakkiro,» yeno.

† **26:24** 26.24 Tada Kambedə sapti - Isa nui. ‡ **26:28** 26.28 buni aman ndəptaye - Bu Isaye aman katte Ala-a adamgəna-aye tabbacciyidə. † **26:28** 26.28 NL 24.8; Iri 31.31-34 § **26:29** 26.29 ingi inabbe - Diben.

³⁰ Daji aiya Alaa njungoroye yeyeranniya, caluwe Kau Jaitunnero leyera.

Isaye Biturus tia angərji wuldu

(Mar 14.27-31; Luk 22.31-38; Yah 13.36-38)

³¹ Daji Isaye fuwurawanjuro: «Bune adəman nayi samma kəla wuyen ngaworo walduwi, akko awo kitawulan ruwuwadadə: “Sənidəa bangəkkiya, dimiya bəriyedə tatardai.”†

³² Amma karmolan cikkiya, nayia burwonjakke cidi Galileyero lekki,» yeno.

³³ Biturusse tiro: «Tayi samma kəla niyen ngaworo waldai yaye, wudə təmmaro ngaworo waldəkkiwawo!» yeno.

³⁴ Isaye: «Jiremaro niro wulnjəgəkki, ku bune adəman kawu gudowom kokkore cakkidəro, wua yakkuro angərsəmi,» yeno.

³⁵ Amma Biturusse tiro: «Dole ni-a rokko nuiyero walyeno yaye, təmmaro nia angərnjəkkiwawo!» yeno. Fuwurawa samma ye ngai wulyera.

Moduwa Isaye

(Mar 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Isa fuwurawanju-a na tiro Gessemani canidəro kadiranniya, tayiro: «Na adən nam-mowo duwon, na todəro lekke moduwa dikke,» yeno.

³⁷ Daji Biturus-a tada yindi Jabadiyedə-aa ngoje rokko lejane karwunju kuttaje ronju jauro bannadu badiyeno.

† **26:31** 26.31 Jak 13.7

38 Tayiro: «Karwuni jauro kuttajəna, har nukki gai. Na adən danowo, faadaro wu-a kallo dəgaiwo!» yeno.

39 Gana laa kuruwuje fədəryero təmde mod-uwa cəde: «Bawani, yojia, kənjaram* adəa wulan ngone! Adə yaye rawonidə gəni, kaanəmdəma ti wo!» yeno.

40 Na fuwurawanjuyero walladanniya, kənəm cadi nayeyeno. Biturusso: «Assha! Sa fallo ranguwe wu-a kallo faadaro dəgawwawo wa?

41 Bare jaraptuwwiro faadaro dəgaiwo, mod-uwa dewo! Ruhudə† cəraana, amma tiyidə duno kəskeə!» yeno.

42 Koro walde yindiyero leje moduwa cəde: «Bawani, kənjaram adəa wulan ngonəmbawo sai yakkiyamaa, rawonəmdəma tədo!» yeno.

43 Nanjaro walladanniya, caye gai kənəm cadi nayeyeno, simnja nga kurwowujəna nangaro.

44 Koro walde tayia kolje yakkujero leje man-anju cayedəlan moduwa kido.

45 Daji na fuwurawadəyero walladanniya, tayiro: «Kuamison kənəmbo bowadando tus-suwi wa? Sadə cədəna, Tada Kambədəa mukko biwumasoyero sərəccaana.

46 Cinowo, leniyo! Akkonju kam wua sərənsiyimadə del karənjəna!» yeno.

Isaa ta

(Mar 14.43-52; Luk 22.47-53; Yah 18.1-11)

47 Isa mana cədi ngai duwon, Yahusa mewun yindindəye falnja kadio. Jama kada ye na

* 26:39 26.39 kənjaram - Kənjaram bone njaye. † 26:41 26.41 ruhudə - Ro kambe.

wurawa ɾimannaye-a amwurawa jamaye-ayen kashagar so, ka so mukkonna ti-a rokko kadira.

⁴⁸ Caman ti sɛrɛttuwumanjudɛ tayiro bɛlaanan isanojiye: «Kam tiro lewa darajaye yiddakkidɛ, tima! Tia taiwo!» cɛnna.

⁴⁹ Sadɛman Yahusa na Isayero ise: «Wuse, sayinna!» cɛne tiro lewa darajaye kiddo.

⁵⁰ Isaye tiro: «Sawani, awo kɛndoro isɛmmadɛa de!» yeno. Daji amdɛ fuwujane Isaa mukkon dap keda.

⁵¹ Am na Isayen dajanadɛye falnja mukko sajiye kashagar ficce wolodi ɾiman kurayea bakce sɛmonju tɛn kamgeno.

⁵² Daji Isaye tiro: «Kashagarnɛmba fannjuro kalange! Wundu duwon kashagar ficcɛnamadɛ kashagarlaman nui.

⁵³ Ra, nonɛmmi wa rangɛkke Bawania bowonɛkke sadɛman wuro malaiyawa kɛwu mewun yindinmaa‡ kojɛnaa juwasiyidɛ?

⁵⁴ Adɛgai gɛnia, jiri fin gɛle awo Ala caman kadarje kitawulan wuljɛnadɛ wakkaji?» yeno.

⁵⁵ Sa adɛn Isaye jamadɛro: «A! Nayi kashagar so, ka so mukkonna wua gɛndema gai taro wa isuwidɛ? Yim nguson Fado Alayen napkada jamaa alammɛkki duwon, wua sɛdawwi.

⁵⁶ Amma awowa nawiya kitawulan ruwujana-sodɛ wakkajaro awo ani samma tadɛna,» yeno. Daji fuwurawanju samma tia koljane keyaso.

*Isa fuwu majilis kura adinwuyen
(Mar 14.53-65; Luk 22.66-71; Yah 18.12-24)*

‡ **26:53** 26.53 kɛwu malaiyawaye - Malaiya dɛwu arakku gai.

57 Daji am Isaa cadanadə tia na Kaifas riman kuradəyero kesado, na duwon maləm̄ba Attauraye-a amwurawa jamaye-a ye captanadə.

58 Biturus ye katte kaskadaaro har balballa fado riman kurayedəro tia jəgane kərgaanniya, awo wakkajidəa kuroro dawu gureduwu Fado Alayen napkeno.

59 Wurawa rimmannaye-a majiliswu samma-a Isaa roro njejoro sheda bowuye mayera,

60 shedawu kattuwuye kada isana yaye, cawandənni. Darye am yindi isane:

61 «Kam adəye rakce Fado Alayedəa wurje curo kawu yakkuyen cədandi cənna,» yera.

62 Daji riman kuradə cije daje Isaro: «Jaawunəm bawo wa? Awi gəle am ani kəlanəmnin shedajaidə?» cəne tia kiworo.

63 Amma Isa cinju kajənni. Koro riman kuradə walde tiro: «Ala Kəndəgaima nangaro, jire wulsagane! Nima wa Almasiwu Tada Alayedə wo?» cəne tia kiworo.

64 Isaye tiro: «Nima wulləm, wuma! Koro nayiro wulnjagakki, kua adən fuwun Tada Kamedə mukko kəmboram Mai Kənduwomayen napkada ye, curo fofou sameyen kənde cədi ye ruwi,»† yeno.

65 Daji riman kuradə kalwunju karje:§ «A! Ti Alaa gaskajo! Sheda jiri fi gəle gade maniye? Nayi kəlando Alaa gaskadunjudəa fanuwwa.

66 Awi gəle təmanuw?» cəne tayia kiworənniya, tiro: «Ronju tuluwoma jusso!» yera.

† 26:64 26.64 Jaw 110.1; Dan 7.13-14 § 26:65 26.65 kalwunju karje - Karwukuttanjuro kalwu daunjuyedəmaa karyeno.

⁶⁷ Daji laanja fəkkanjuro lallari tawatəwajagane tia babakera, laanja ye maʁin bakcane

⁶⁸ tiro: «Ha! Almasiwu, nawinawi de! Wundu nia bannjo?» yera.

Biturusse Isaa angərdu

(Mar 14.66-72; Luk 22.54-65; Yah 18.25-27)

⁶⁹ Biturus balballa fadoyedən napkada duwon, kir laa ise tiro: «Ni ye Isa kam cidi Galileye-a rokko kərgaw!» yeno.

⁷⁰ Amma Biturus fuwu tayi sammayen angərje: «Awo wulləmidəa nokkəni,» yeno.

⁷¹ Daji cinna ngaworambo kiluwunniya, kir gade tia cure am nadən dasaanadəro: «Kam adə ye Isa kam Najaratte-a rokko!» yeno.

⁷² Koro Biturus walde tia angərje kansi juwe: «Tia nokkəni,» yeno.

⁷³ Gana sam kidənniya, am nadən dasaanadə isane Biturusso: «Fagatto ni ye kamnja fal, təlamməmlan asungeiye,» yera.

⁷⁴ Amma Biturus kəlanju baskuje kansi juwe: «Kam adəa nokkəni!» yeno. Sadəman gudowom kokkore kekko.

⁷⁵ Daji Biturus awo Isa tiro wulnjəgənadəa takkeno. Isaye: «Kawu gudowom kokkore cakkidəro, wua yakkuro angərsəmi,» cənna. Takkenniya, deyaro culuwe tai daje so ngoyeno.

27

Yahusaye kəlanju njejo

¹ Dunia wayenniya, wurawa řimannaye-a amwurawa jamaye-a samma cinja kəlĵane Isaa roro ceyesi yera.

² Daji Isaa cekkere caade mukko Gomna Bilatussero kesakko.

³ Yahusa sərəttuwumanĵudə shara karmoye Isaro caddiro kirunniya, tuwaje leje cungo riwullaye fiakkudəa wurawa řimannaye-a amwurawa-aro ce

⁴ tayiro: «Biwu dikkəna, kam biwunju ba-woa sərənĵagakkəna,» yeno. Tiro: «Awi andia sasakko? Nima awonəm nonəm,» yeranniya,

⁵ Yahusa wuridəa Fado Alayero gəpĵiye nadəa kolje leje kələnĵu kəskaro rodiye kano.

⁶ Wurawa řimannayeso wuridəa capkeranniya, amanĵaro: «Baitəmbal Fado Alayero fiduwunĵudə haram, wuri buye nangaro,» yera.

⁷ Daji nia ngoĵane wuridən cidi duwurammaye casiwe kaurila kusottowayero kedo.

⁸ Adəma nangaro ku kundenno nadəa Cidi Buyelan bowojaidə.

⁹ Adəgaima awo Kəmande kuren ci Nawi Irimiyyayen wulĵənadə wakkayeno. Tiye: «Cungo riwullaye fiakku, wuri duwon jama Israyilaye taman kələnĵun kasaccanayedəa ngoĵane

¹⁰ cidi duwurammayedəa kesiwo, Kəmande wulsəgənadə gai,»† cənna.

Isa fuwu Gomna Bilatussen

(Mar 15.1-5; Luk 23.1-5; Yah 18.28-38)

¹¹ Isa fuwu Gomna Bilatussen dajəna duwon, gomnaye tiro: «Nima wa Mai Yaudiyyadə wo?»

† 27:10 27.9-10 Jak 11.12-13

cæne tia kiworo. Isaye: «Nima wulləm, wuma!» yeno.

¹² Amma wurawa řimannaye-a amwurawa-a tia burwuyerranniya, awima tayiro kalakcægənni.

¹³ Daji Bilatusse tiro: «Awo kadan burwunjanadəa fanəmmi wa?» cæne tia kiworo.

¹⁴ Amma Isa awima tiro kalakcægənni, har gomnadə jauro ajapkeno.

Isaro shara karmoye kamduwu

(Mar 15.6-15; Luk 23.13-25; Yah 18.39-19.16a)

¹⁵ Caman kərwu nguson sala adəlan gomnadə adanju jəgane kosoma fal jama caraanadəa tayiro salamjiji.

¹⁶ Sa adən kosoma laa jauro nowada mbeji, cunju Barabbas.

¹⁷ Daji jama capkadaranniya, Bilatusse tayiro: «Wundua nayiro salamnřagakkiya, rawuw? Barabbassa ra Isa kam tia Almasiwulan bowojaidəa?»

¹⁸ Awoa nandəřinja nangaro Isaa mukkonjuro sərətkeyeraro nojəna.

¹⁹ Ngaima Bilatus kəla kurisnju sharayen napkada duwon, kamunju kam laa cunode tiro: «Bare kam jirema adəro awima yiddəmmi, kəla tiyen ku kənnasimlan jauro bone yakkəna nangaro,» yeno.

²⁰ Amma wurawa řimannaye-a amwurawa-a jamadəa casakke Barabbassa tayiro salamjuwo Isaa roro cejo yera.

²¹ Koro gomnadə walde tayiro: «Tayi yindi anilan wundunjaa nayiro salamnřagakkiya, rawuw?» cæne tayia kiworo. Tiro: «Barabbas!» yera.

22 Bilatusse tayiro: «Awi gæle Isa kam tia Almasiwulan bowojaidəro yiddækki?» cəne tayia kiworo. Tayi sammaye: «Kəskaro tia jagəne no!» yera.

23 Bilatusse: «Awiro? Ayau awiye cədo?» yenniya, caye baworo kowo sapcane: «Kəskaro tia jagəne no!» yera.

24 Bilatus curo lamar adəyen awima rakce cədiwawo ye, kalala ngəwuji yero kirunniya, ingi ngoje fuwunjan mukkonju tulje tayiro: «Bu kam adəyen mukkonni bawo, nayima awondo nonuw!» yeno.

25 Amma jama sammaye: «Bunju kəla andi-a kaduwunde-ayen dəga!» yera.

26 Daji Bilatus tayiro Barabbassa salamgeyeno. Amma sojiyanjudəa cakke Isaa kirwolan jajaryeranniya, tia kəskaro jajaaro mukkonjaro kekko.

Sojiyaye Isaa basardu
(*Mar 15.16-20*)

27 Daji sojiya Bilatussedə Isaa curo gomnariyero caade kəwunja sojiyaye sammaa fuwunjun capkera.

28 Tia ringeranniya, kalwu kime* tiro lujagane

29 ariawu kariyiye† kəlejane kəlanjuro gənajagane mukkonju kəmborambo ka kesakko. Daji fuwunjun tungurumjane tia rujane: «Ala ngəwuro, Mai Yaudiyaye!» yera.

30 Koro lallari tiro təwajagane kadəa camoye tilan kəlanju babakera.

* **27:28** 27.28 kalwu kime - Kalwu maila. † **27:29** 27.29 ariawu kariyiye - Jawa kərmaiye.

31 Tiro rudu gənajagane kerənniya, kalwu kimedəa řinjane kajəmunju cayedəa lujagane tia kəskaro jaduuro kesado.

Isaa kəskaro jaduuru

(Mar 15.21-32; Luk 23.26-43; Yah 19.16b-27)

32 Caluwuna lejai duwon, kam laa bəla Kuraneye cunju Siman-a kəla kəlyera. Sojiyadə dunodunon tia casakke kəska Isayedəa ngoje

33 na tiro Golgota canidəro leyera, Golgotaye maananjudə Na Buwo Kəlaye.

34 Isaro diben curonjun awo laa mir cani‡ diyadaa caro kedo, amma cade kidambənniya, kənjaro wayeno.

35 Tia kəskaro jayeyeranniya, kajəmunju ngojane walawala cade kattenjan dagaryera.

36 Daji nadən tia kuroro napkera.

37 Kəlakajinjudəro allo ayaunju kəlan ruwuwadadəa royeyera: TI ADƏMA ISA MAI YAUDIYAYEDƏ WO.

38 Gəndewu yindi yea ti-a rokko jayeyera, faldə kəmboramnjulan, faldə ye wailanjulan.

39 Am kamjana kojaisodə tiro rudu gənajagane kəlanja kalakalakcane

40 tiro: «Ap! Ni Fado Alayea wurnəme curo kawu yakkuyen tandəmidə, nda kəlanəm moye! Ni Tada Alayea, kəskadən jəmmə!» cani.

41 Wurawa řimannaye ye maləmba Attaurayea amwurawa-a rokko adəgai tiro rudu gənajagane amanjaro:

‡ 27:34 27.34 awo laa mir cani - Karwun tiyi jau nəmdaye.

⁴² «Am gadea cəkkaana, amma rakce kəlanju cəmoyiwawo! Tima Mai Israyilawuyedə woa, kəskadən kərmama jəpco, tia kasaddiye.

⁴³ Alaa mərsajəna. To, Ala tia cəraanaa, kərmama tia cəmowo, tiye: “Wu Tada Alaye,” cənna nangaro,» canı.

⁴⁴ Jiri adə gainin gəndewu yindi ti-a rokko jajaanadə ye Isaa rarayera.

Karmo Isaye

(Mar 15.33-41; Luk 23.44-49; Yah 19.28-37)

⁴⁵ Kausu kəla dawu duwon, dunia nga təmje cələmbo walje, har sa yakku kajiriyero kiado.

⁴⁶ Sa yakku kajiriyedə Isa kowo dunoaro sapce: «Eloi, Eloi, lama sabaktani?» yeno, maananjudə «Alani, Alani, awiro wua kolsem?»

⁴⁷ Am nadən dajanadə adəa fangeranniya, laanjaye: «Nawi Iliyaa bowoji!» yera.

⁴⁸ Sadəman falnja cəgase leje soso ngoje diben comcombo ləpciye cuttuluwe karo lassiye Isaro sayeyeno.

⁴⁹ Amma am gapcanadəye: «Nda kollowo, Nawi Iliya ise tia cəkkayia, ruiyo!» yera.

⁵⁰ Daji Isa walde kowo dunoaro sapce ro kirəmbo.

⁵¹ Sa adən juwa curo Fado Alayen dəganadəŞ samen tamiya kəla cidiyannaro kudero farak yindiro kargadan. Cidi ye loloyeno, kauwa ye fafalladara,

Ş 27:51 27.51 juwa curo Fado Alayen dəganadə - Juwa adə na Ala-a tadoye gəraji. Maana kardunjuyedə bargə karmo Almasiwuyen jawal Ala-a tadoye kaada.

⁵² kauriya ye fərəmdane kamin muminnaye kada karmolan ciyera.

⁵³ Isa roaro ciyenniya, kaurilan caluwe bərnı tayirro* ngasaane nadən am kadaro fəleyaadara.

⁵⁴ Kajalladə sojiyanju Isaa gurejaimadə-a rokko cidi loloje awo wakkajənaa kerunniya, karwunja kamde: «Jiremaro ti Tada Alayedəma!» yera.

⁵⁵ Kamuwa kada ye kuruwunin awo ania lawarjai mbeji. Cidi Galileyen Isaa jaane banajagai.

⁵⁶ Curonjan Meram Magdala so, Meram Yakuba-a Isuwu-aye yanja so, tadawa Jabadiye yanja so mbeji.

Sittəra Isaye

(Mar 15.42-47; Luk 23.50-56; Yah 19.38-42)

⁵⁷ Dunia kajiriyenniya, gariwu laa kam Ari-matiyaye cunju Isuwu kadio, ti ye fuwura Isaye.

⁵⁸ Na Bilatussero leje kamin Isayedəa tiro cadoro kiworənniya, Bilatus wada ce kamindəa tiro kaino.

⁵⁹ Daji Isuwu leje kamindəa ngoje lowowon batta linnen kəkərje

⁶⁰ kaurinju bərin curo kauyen lajənadəro cakke sənaje ci kauridəyero kau kura təmbaljiye leyeno.

⁶¹ Meram Magdala-a Meram faldə-a ye fuwu kauriyedən napcana mbeji.

Kauri guredu

* 27:53 27.53 bərnı tayir - Jerujalem.

⁶² Yim dabbarduye† kojənaye wajənanjua wurawa řimannaye-a Farisawa-a na Bilatussen captane

⁶³ tiro: «Barganəmm̄in, jambama adə ronjualan: “Ngawo kawu yakkuyen roaro walləkke cikki!” cənnadəa kəlan taiyena.

⁶⁴ Adə nangaro wada ye sojiyanəm kauridəa kawu yakkuro gureja, bare fuwurawanjuso isane kaminnjudəa ndaljane ambo: “Karmolan cijəna!” wuljanniro. Jamba daryeyedə burwoyedəa koji,» yera.

⁶⁵ Bilatusse tayiro: «Sojiyaa ngonowo lenowo, jiri nonuwwadə gairo kauridəa gureja!» yeno.

⁶⁶ Daji kauridəro lejane kau kura ci kauriyedəro tawaa bakcagane sojiyadəa gadiro gənayera.

28

Karmolan cidu Isaye

(Mar 16.1-8; Luk 24.1-12; Yah 20.1-10)

¹ Yim tustuye koyenniya, mawuye yim burwoyea* suwa ləp Meram Magdala-a Meram faldə-a kauridəa kuroro leyerə.

² Sadəman cidi loloyeno, malaiya Kəmandeye laa samelan jəpce kau kuradəa təmbalje kəladən napkeno.

³ Camunonju mələkci gai, kajəmunju ye bul fok.

⁴ Sojiyadə ridunjuro jauru lolojane am sanuna gairo walyera.

† 27:62 27.62 yim dabbarduye - Jəmma, yim tustuye səbdu.

* 28:1 28.1 mawuye yim burwoyea - Ladu.

⁵ Amma malaiyadäye kamuwadəro: «Bare rinuwwi! Isa kam kəskaro jajaanadəa manuwiro nokkəna.

⁶ Wuljənadə gai, ti na adən bawo, cijəna! Arowo na tia sənajanadəa ruiwo!

⁷ Daji duwan lenowo fuwurawanjuro: “Kar-molan cijəna. Ti nayia burwonjane cidi Galileyero leji, nadən tia ruwi,” wulgənowo. Akko adəa nayiro wulnjagakkəna,» yeno.

⁸ Daji kamuwadə karwunja kamdəna ye, jauro kəji fanjai yero kauridən caluwe cagase lawardəa fuwurawanjuro njadoro leyera.

⁹ Sadəman Isa tayia kapciye: «Wusowo!» yenniya, nanjuro isane sinjuro kamdagane tiro ambətkeyera.

¹⁰ Daji Isaye tayiro: «Bare rinuwwi! Lenowo kəramiyaniro wulgənowo cidi Galileyero leja, nadən wua sarui,» yeno.

Sojiya gureduwuye lawar njo

¹¹ Kamuwadə ledu cadi duwon, sojiya gureduwuye laanja bərnidəro waldane wurawa rimannayedəro awo wakkajəna sammaa wulyeyera.

¹² Tayi ye amwurawadə-a rokko captane nia ngoyeranniya, wufi ngəwu sojiyadəro cade

¹³ tayiro: «Akko awo wulluwidə: “Bune kənəm diye duwon, fuwurawanjusə isane kaminnjudəa ndalyera.”

¹⁴ Koro gomnadə awo adəa fanjia, tia lowoniye nayia njamoyiye,» yera.

¹⁵ Daji sojiyadē wuřidēa camoye lejane tayiro wuljaanadē gai kedo. Adēgaima ku kundenno mana adē curo yauidiyayen tatargada.

Isaye fuwurawanjuro fāleduwu

(Mar 16.9-20; Luk 24.36-49; Yah 20.19-23)

¹⁶ Daji fuwurawa mewun tilondē cidi Galileyero lejane kau kuruwu Isa tayiro wuljəgənadəro kadira.

¹⁷ Tia kerunniya, tiro ambətkeyera, amma laanja dakkera.

¹⁸ Daji Isa nanjaro ise tayiro: «Kənduwo sameye-a cidiye-a sammaa wuro sadəna.

¹⁹ Adəma nangaro lenowo jama duniaye sammaa fuwurawaniro dewo, tayiro cu Bawadəye-a Tadadəye-a Ruhudəye-alan kasala yiddowo.

²⁰ Koro wadawa nayiro njadəkkəna sammaa jaaro tayia alammowo. Nonowo, wu sawisoro nayi-a rokko, har cidu duniayero,» yeno.

Manga Kanuri Translation
Kanuri, Manga: Manga Kanuri Translation (Portions)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kanuri, Manga)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

c9559a71-f08b-5c68-a545-05813d16a08e